

NÉPÜNK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
ORADEA
Strada Iosif Vulcan No. 4.
Telefon: 440.

ZSIDÓ HETILAP
Főszerkesztő: **Wasserstrom Sándor**
Felelős szerkesztő: **Leitner Zoltán**

ELŐFIZETÉNI ÁRAK:
Beltől: Hírlapszármazékok és vállalatoknak 500,
magánosoknak: egész évre 300, félévre 160,
negyedévre 85 lei. Külföldi: 120-80, 45, 25-ct,
180, 95, 50 dinár. 25-15 Pengő. 10-6 Dollár.

Dacára a véres eseményeknek

Zavartalanul tovább folyik Palesztina építése

**A Jewish Agency fokozott munkára szólítja fel a zsidó tömegeket
Minden vonalon helyreállított a nyugalom és megindult a munka
A főkormányzó részvéte -- Az áldozatok névsora -- Zsidó volt a
kfar-sabai áldozat -- Palesztinai és külföldi sajtóhangok**

A zsidóság ellenségei elszámították magukat. Azok az ellenségek, akik Európából küldik ki a pénzt és az agitátorokat Palesztina földjére és azok a sémita eredetű ellenségek is, akik elfelejtve a közös származást, a zsidóság heroikus munkáját akarják téves eszmék beállításával megakadályozni.

Elszámították magukat, mert a zsidóság egy pillanatra felhördült ugyan az egész világon, de azután kemény elhatározással, minden pőz és fogadkozás nélkül — tovább folytatja hősi küzdelmét, hogy az ősi rögön új életre hívja a régi zsidó dicsőséget. És magában az országban is, minden fenakadás nélkül tovább folyik az építőmunka. Nincsen idő meditatálásra, a történelem dübörgő eseményei nem ismerik a megállást. Csak azt, hogy aki bírja marja. És azt is tudja a jisuv zsidósága, hogy egy pillanatnyi megtorpanás, egy kis önbizalom gyengülés végzetes lehet az egész nagy műre. Ma újból folyik már az ütemes munka, földeken, gyárakban, a hajók egy percig sem állottak meg a bevándorolni akarókkal, minden megy tovább a maga útján és megállapíthatjuk, hogy — zavartalanul folyik az építés munkája Erec Izraelben.

Nem pogrom volt ott, lélekzetelállító borzalmassággal, ahol csak meghajszolt és megkergetett áldozatok vannak, hanem legalább is egyenrangú felek, akik kapnak és adnak ítéseket. Az, hogy az angol hatóságok ehhez a szomorú „meccshez” mint bírók asszisztáltak, az lehet fájdalmas, lehet ekkeserítő, de legalább tisztában áll előtünk az is, amit bölcseink már évezredekkel ezelőtt pregnánsan megmondtak: Im én ani li mi li — ha én nem dolgozom magamért, akkor ki?

Magunkra vagyunk hagyatva, de ez nem keseríti el a világ 16 milliónyi zsidóságát, sem pedig a 400.000 főből álló országépítő hadat. Megyünk a magunk útján, amelynek végcélja egy boldog zsidó ország, néhány millió meglegedett, boldog zsidóval. Minden vajadás vérrel, jajjal jár, meg kell barátkoznunk azzal a gondolattal, hogy egy ország építése sem mulhat el vér-áldozatok nélkül. Szomorú, de az igazságtaló benne, hogyha vannak is áldozatok, azok tudták, hogy nem idegen célokért és eszmékért, hanem magukért és gyermekeik jövőjéért estek el.

A husz halott vére nem folyt el hiába. Mártírok ők, akiknek az utókor örök kegyelellett fog áldozni.

Ujabb események

Április 20-án, hétfőn még egyre tartottak egész Palesztinában a zavargások. Tel-Aviv és Jaffa között az összeütközések öt zsidó és egy arab áldozatot követeltek. Tulkeremnél 7 arab és 3 rendőr sebesült meg. Petach Tikvában az arabok meggyilkolták a zsidó Levinsohnt. — Jaffában egy angol turistát, Jenin közelében az United Press londoni újság tudósítóját sebesítették meg. — Dseninben francia kiránduló csoportot támadtak meg az arab lázadók. Az utasok között volt egy francia tábornok és felesége.

TEMET TEL-AVIV

Hétfőn délután temettek el tiz halottat Tel-Avivban. Ezekre menő tömeg kísérté utolsó utjára a szerencsétlen áldozatokat. A temetés a legnagyobb fegyelmettséggel folyt le. Dizenhoff polgármester megrázó beszéde alatt sirt a tömeg. Az ősz polgármester többek között a következőket mondotta: „Nem hagyjuk magunkat senkitől sem elriasztani. Építőmunkánkat folytatjuk utolsó emberünkig, a végső győzelemig!” Majd így bucsuztatta a halottakat: „Testvéreim, nem haltatok meg hiába! Minden csepp vér, amely hazánk földjére hullott csak megtermékenyíti erőnket. Ünnepelesen fogadjuk, sirotok előtt, hogy töretlenül folytatjuk szent művünket, míg el nem jön ennek a földnek és Izrael népének megváltása!”

Korlátlan hatalmat kapott a főkormányzó a rend biztosítására

A „Palestine Gazetteben” rendelet jelent meg, amely szerint a főkormányzó korlátlan hatalmat kapott a rend helyreállítása érdekében. Kedden Tel-Avivban újra öt halottat temettek el. — Szerdán (ápr. 22) Jeruzsálemben voltak arabok és zsidók között összetűzések. — Tel-Aviv és Jaffa között a rendőrség drótsövényt húzott. — Csütörtökön Beth Alfa mellett az arabok felgyújtották a lábán álló termést. 200 dunam földön minden leégett. — A pénteki nap már nyugalomban telt el. A déli órákban a városokban, az arab ünnep miatt vallási processziók voltak, de rendbontás nélkül.

A FŐKORMANYZÓ RÉSZVÉTE

Dr. Weizmann Chaim elnöknek látogatása során, amelyet a főkormányzónál tett, Wachoupe főkormányzó csodálatának adott kifejezést afölött, hogy mily heroikus nyugalommal viselkedett Tel-Aviv zsidó lakossága a támadások alatt. Igérte, hogy mindent megtesz majd a biztonság fokozására.

Ussischkin, a Zsidó Nemzeti Alap elnöke körtáviratot küldött a világ minden részébe, amelyben kitartásra és fokozott áldozatkésziségre szólítja fel a világ zsidóságát.

ZSIDÓK ÉS ARABOK BARÁTKOZNAK

A palesztinai sajtó számos esetet sorol fel, amikor a véres napok alatt arabok és zsidók barátsággal voltak egymás iránt. Így számos jaffai zsidót arabok rejtettek el házaikban és a tel-avivi zsidók a legnagyobb figyelemmel kísérték ki azokat az arabokat a városból, akik ott tartózkodtak. Különösen elismerik, hogy a jaffai arab kikötőmunkások a tengerre vittek sok zsidó családot csolnakaikon és Tel-Avivba szállították őket, ahol biztonságba kerültek.

Uziel szefárd főrabbi önfeláldozással mentette ki a széfer tórákat a jemenita városnegyed kis zsinagógájából, amelyet felgyújtottak.

A ZSIDÓ ORVOSKONGRESSZUS NYUGODT MEDERBEN FOLYTLÉ

Dacára a nagy izgalmaknak a Tel-Avivba összehívott zsidó orvos világgkongresszus zavartalanul megkezdte tanácskozásait. Neves orvos-professzorok is eljöttek és a zsidóság történelmi életéről tanuskodik — írják a palesztinai lapok, — hogy egyetlen orvost sem riasztottak vissza a zavargások.

Weizmann Chaim résztvett a megnyitó ülésen és bár rendkívül lelkesen ünnepelték. Látszott rajta, hogy megviselték az utóbbi napok eseményei. Beszédében kijelentette, hogy a szenvedések még jobban megacélozzák a zsidó erőt.

Nem mi mondjuk,

hanem a meglegedett vevők:

Katz szövetek

minőségben, szépségben utólérhetetlenek,
árai legolcsóbbak!

ket. A világ szimpátiája a zavargások áldozatai mellett nyilatkozik meg.

A KOLONIAKON NYUGALOM VAN

Dacára annak, hogy az arab agitátorok azon mesterkednek, hogy a zsidó kolóniák ellen hangolják az arab fellahokat, mostanig nem történt támadás a zsidó kolóniák ellen. Az arab uszítók azzal agitálnak, hogy Natania környékén zsidók felgyújtottak arab falvakat. Umkhaled arab falu lakosságát arra akarták tüzelni, hogy vonuljanak a zsidó kolónia ellen, de a falusi lakosság kijelentette, hogy ők mindig bé-

ességben éltek a zsidókkal és ezután is ugyanakarnak velük élni.

Petah Tikvában foglalkoztatott arab munkások sztrájkolnak, míg Chederában felvették a munkát, de később az uszítók erőszakossága folytán újból beszüntették.

ZAVARTALAN A FORGALOM

A vasuti forgalom Jeruzsálem és Jaffa között zavartalan volt a zavargások ideje alatt is. Rendőri készültség kíséri az egyes vonatokat. A zsidó autóbusz vállalkozók autói zavartalanul kölekednek Tel-Aviv és Jeruzsálem között.

Az áldozatok névsora

Azok a szerencsétlenek, akik a német pénzzel felingerelt arab huligánok fegyverének áldozatai lettek, a következők: Israel Prygoda 25 éves ügyvédjelölt, Eliezer Bistszycky gyáros, Shitkovitz — Chaim Kornfeld kőművest jaffai munkahelyén ölték meg, Mordechai Friedmann tanuló, Mikvéh Izraelben, David Schmakadal, elektromontőr, munkahelyén ölték meg Jaffában, Chaim Szeszegoda, Izrael Frenkel, Chaim Chazkewitsch, Slomo Marson, Selig Lewinson a sechunat tikvai elővárosból Tel-Aviv, Jehuda Simantov 60 éves magánzó, Chaim Kischler 36 éves és Slomo Garbi jemenita zsidó.

Tizennégy mártír neve lett eddig ismeretes, akiknek neveit itt felsoroltuk. Sajnos még vannak mások is, akik elesetek az új haza építése közben. Egy gonosz kor áldozatai ők, akiket a gyűlölet juttatott el időnek előtte arról a magasztos posztról, amelyet egy nép országépítési géniusza jelölt ki számukra. Vérükkel áztatott, megszentelt föld, új erőt kap az ártatlanul kiontott vérük által, amelyen fel fog épülni a világ zsidóságának örök és remélhetőleg nyugodt otthona. Legyen emléküik örökké áldott.

A klar-sabai áldozat is zsidó volt

Héber lapok jelentései szerint a Kfar Szabai mellett megölt két arab támadói csempészek voltak, akik bosszúból lötték le a két arab munkást, mert azok feljelentették őket a rendőrségen. Ismeretes, hogy ez a gyilkosság volt az ürügy a jaffai agitátoroknak a zendülések ki robbantására.

Kiderült a nyomozások során, hogy a klar-sabai gyilkosság áldozatai közül az egyik nem arab, hanem zsidó volt: egy egyiptomi bevándorló, akit Mordechai Almaninak hívtak és csak arab kinézése miatt történt a félreértés. A jaffai mohamedán temetőbe földelték el, ahonnan valószínűleg átviszik majd a zsidó temetőbe.

A LEVANTE-VÁSÁR ELŐKÉSZÜLETEI ZAVARTALANUL FOLYNAK

A csehszlovák-palesztinai kereskedelmi kamara jelentése szerint Tel-Avivban tökéletes a nyugalom és a vásár előkészületei zavartalanul folynak. A VII Levante Messe a jelzett időben megnyílik. A csehszlovák kormány szép pavilont épített és megbizta dr. Turnowsky miniszteri tanácsost az ügyek intézésével.

800 ZSIDÓ BEVÁNDORLÓ ÉRKEZETT HAIFABA

Haifa. A „Kosciusko” és a „Jerusalémme” hajók 800 bevándorlóval fedélzetükön kikötöttek Haifában, mert a tüntetések miatt a Jaffában való kihajózást a hatóságok betiltották. A kihajózás után a bevándorlók különvonaton Tel-Avivba utaztak.

A JEWISH AGENCY NYILATKOZATA

A Jewish Agency hivatalos nyilatkozatban megállapítja, hogy az országban teljes rend és nyugalom van. Ugyancsak hivatalos jelentésben a kormány is a rendről nyilatkozik. A kommu-

niké megállapítja, hogy bizonyos arab körök zsidóellenes propagandája felelős az eseményekért. Egyidejűleg felhívást intézett a Jewish Agency a világ zsidóságához, amelyben felhívja a zsidó nép minden rétegét, hogy fogják össze erőiket a palesztinai zsidó pozíciók erősítésére.

SIR ARTHUR WAUCHOPE FŐKORMÁNYZÓ NYILATKOZATA

A főkormányzó magához kérte az arab vezetőket. Az arab delegáció tagjai a következők voltak: Ragheb bey Nashasibi, Jamaal al Hussein, Abdullah Atif Szelah és Yakoub Hussein. A főkormányzó kijelentette, hogy rendkívül sajnálatosak és a megtörtént szomorú események és felkéri az arab vezetőket, hogy befolyásolják az arabokat oly irányban, hogy a jövőben szünejenek meg a rendbontási kísérletek, amelyek emberéletben vagy vagyonban kárt okozhatnak. A megzavart békés építés jövőre lehetetlen kárt okoz az egész lakosságnak, fajra és felekezetre való tekintet nélkül.

Moses Shertok, a Jewish Agency politikai osztályának vezetője nyilatkozatot adott a Havas ügynökség tudósítójának:

— Semmi sem félemlítheti meg a zsidókat, akik tudatában vannak annak, hogy politikai előítéletek fölött győzedelmeskedni fognak a gazdasági tényezők és az arabok el fogják ismerni a két nép egyenlő státuszát Palesztinában. Csak ezen az áron lehet politikai béke közöttünk.

TEL-AVIV VÁROSI TANÁCSÁNAK KÖVETELÉSEI

A tel-avivi városi tanács szerdán memorandumot nyújtott át Crossbie kerületi kormányzóknak, amelyben kéri, a teljes élet- és vagyonbiztonság garantálását. Nyomja el a kormány az arabok körében a zsidóellenes propagandát.

Vonják felelősségre a felkelés bűnöseit. A kormány részésette segélyben a Jaffából és az elővárosokból elmenekült zsidókat, akik jelenleg Tel-Avivban tartózkodnak. A memorandum közzé teszi, hogy 3500 jaffai zsidót helyeztek el a tel-avivi középületekben és magánházakban.

Az arab vezetők által proklamált sztrájk csak részben sikerült. Haifában bezárt ugyan az arab üzletek nagyrésze, a kikötőben azonban zavartalanul folyik a munka. Jeruzsálemben általában nincsen visszhangja a felhívásnak. Nablusban bojkottot hirdettek a zsidók ellen.

MIT IR A SAJTÓ

A palesztinai héber sajtó méltóságát teljesen viselkedik a zavargásokkal kapcsolatban. Így a Haarez és Háboker héber lapok nemcsak az arabok felett mondanak ítéletet, de elítélik a zsidó tüntetőket is. A Davar című munkáslap a revizionistákat okolja a pénteki zavargások miatt. A Davar egyébként éles kritikát mond a kormány felett is. Meir Grossmann a Judenstats-partei vezetője lapjában a kormányra hárítja a felelősséget a zavargások miatt és kijelenti, hogy hivatalos körök arabofil politikája pártolja fel az arab agitátorokat a tömeg lázítására.

A német náci-sajtó a zavargásokat is újabb antiszemita propagandára használja fel. Az „Angriff” azt írja, hogy Anglia nem bánja a zavargásokat, mert elégedetlen a „zsidó politikával”. — Vannak cionista sajtóhangok amelyek Olaszország kezét látják az eseményekben.

A Times, a legtekintélyesebb angol lap csak az események regisztrálására szorítkozik. Párisi lapok viszont nyíltan írják Németország szerepéről. Megírják, hogy noha angolok a zavargók inzultáltak, addig a lázadó csapatok Doehl német konzul autóját szabadon engedték, mikor meglátták rajta a horogkeresztes lobogót.

Benes a csehszlovák köztársaság elnöke támogatója a cionista célokat

Prága. Dr. Benes, a köztársaság elnöke pénteken fogadta a csehszlovákiai Zsidó Párt és a Cionista Szervezet delegációját dr. Angelo Goldstein vezetésével. A delegáció üdvözlésére a következőket mondotta az elnök:

— Önök jól tudják, milyen politikát tanúsítottam külügyminiszteri működésem alatt a zsidó reneszánsz mozgalom iránt. Biztosíthatom Önöket, hogy ezt a jövőben is megteszem, új hivatalomban is. A palesztinai Zsidó Nemzeti Otthon megteremtése kedvezően fogja befolyásolni a világ zsidóságának helyzetét.

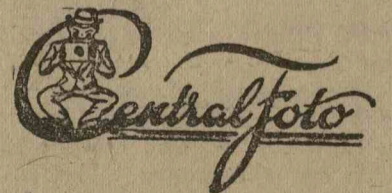
Ezután emlékiratot nyújtott át a delegációnak, amelyben a zsidóság szükségleteit és kívánságait sorolja fel.

Itt említjük meg, hogy április 29-én a tel-avivi mintavásár megnyitásának előestéjén „Csehszlovákia üdvözli Palesztinát” címen előadás lesz cseh, héber és angol nyelven, a csehszlovákiai rádiókban.

Ez a reklám!

Egy fényképezőgép 225 lei

6×9 és 4 1/2×6 cm. azaz kettős képméretre.
Garantált minőség!
Egy tekercs papírfilm 8 felvételes kidolgozással és 8 képpel együtt csak 45 lei

Oradea Str. Episcopul Ciorogariu Nr. 1:
Használja ki ezen rövid ideig tartó reklám-
árusítást.

Magas árért veszek aranyat, ezüstöt és
brilliantst bármilyen mennyiségben

HERBST ékszeráruház

Oradea, Bulv. Regele Ferdinand 3.

HETI GLOSSZÁK

Sir Neill Malcolm bornirtsága

Talán nem is szabadna egy „Szór“-ról így írni nekünk. Egy ilyen magasrangú angol hivatalnokról, aki jelenleg a menekült ügyeket intézi Genfben, legutóbb Palesztinában járt, ahol tárgyalta a főkormányzóval is. És tárgyalta Ben Gurionnal és Dr. Artur Rupinnal is, akik a cionista executive nevében jelentek meg nála.

„Natyon megvatyok elégedve“ — mondotta az országrák főherceg, amikor a régi világban kitűntette megszólításával a szegény magyar potentátokat. Ő is így mondotta, az angol kreten is, amikor kijelentette, hogy minden nagyon szép amit látott és dicséri a zsidók munkáját. És most figyeljük jól meg hogy milyen konzekvenciákat von le belőle egy ilyen menekültügyi Sir Neill Malcolm. Azt mondja, hogy annyira meg van elégedve a palesztinai viszonyokkal, hogy oda nemcsak zsidó, hanem más német menekültet is le kellene telepíteni.

Kacagni, de dühvel keserűen kell kacagni azon amit ez az angol ur mond. Zsidó vér és zsidó pénz, zsidó verejték és zsidó kinok és jajjok között épült fel Palesztina és akkor ez a sok heroikus önfeláldozás arra lenne jó, hogy azokat is befogadja, akik németek és antiszemiták ugyan, de jelenleg nem szimpatizálnak a hitlerista rezsimmel. Még jó, hogy nem szólította fel a zsidókat, hogy segítsék elő a nem-zsidó német menekültek bevándorlását Palesztinába. Illetőleg valahogy ezt is mondotta a Jewish Agency

kiküldötteinek. Hát nem lenne jobb, ha egy ilyen „főbiztos“ előbb jól informálná magát és nem menne rövid pipájával, knickerbockerjével és még rövidebb eszével, a menekültek ügyét rendezni a világon.

Mi azt hisszük, hogy nem olyan bornirt ez a Sir Neill, mint amilyennek teteti magát, rá is el lehet mondani: er macht sich tammisch....

Egy magyarországi kiváló hitközségi elnök

Kiról is lehetne szó? Nincs sok közöttük, akire ezt nyugodtan rá lehetne olvasni. dr. Biedl Samu a szegedi hitközség nagy szerü enőke azon kevés kivételek egyike aki józanul és nyíltan látja a zsidóság útját és érzi azt is, hogy nagyon sokszor tévutakon jár a magyarországi zsidóság. Ezért megérdemli, hogy az utódállamok zsidósága is elolvassa elnöki jelentésének azokat a részeit, melyek ezt a magasabb és tisztultabb fel fogást revellálják:

Például: egyik helyen ezt mondja Dr. Biedl elnök:

„A régi zsidók jogok nélkül és a jog útján haladtak előre, hogy a jogok teljességét megszerezzék. Mi teljes jogaink birtokában voltunk, az államnak minden polgárával egyenlőjü polgárai. Ma, sajnos, elődeink megfordított útját járjuk. Teljes joguságunk lassanként nyirbálódik és amíg ők előrehaladnak a jogok útján, nekünk ön védelmi harcot kell folytatnunk azért, hogy jogainkból minél kevesebbet vegyenek el.

Igy beszélt Biedl, okosan, bátran és

nyíltan, amit kevés magyarországi vezető zsidóról mondhatunk el.

Azután meg így szól:

„Jól tudjuk azt is, hogy Magyarország mai helyzetében egyenesen káros és veszélyes az olyan irányzat követése, amely a magyar kisebbség sorsának az utódállamokban való megnehezítését eredményezheti és együttérző fájdalommal és mély szomorúsággal szemléljük a zsidóság megaláztatására, kisebbitésére és sorsának megnehezítésére irányuló törekvéseknek Magyarországon ujabban mindgyakrabban való előretörését. De a gondviselésbe vetett törhetetlen hittel reméljük, hogy a magyarság, a legnehezebb időkben is megfogja találni a helyes utat ahhoz, hogy a zsidósággal együtt dolgozhasson a jövő érdekében“

Fel kell még jegyezzük, hogy az ifjúság gondos és mai időknek megfelelő neveléséről is beszélt Dr. Biedl Samu és nem feledkezett meg arról sem, hogy Dr. Schönföld Józsefről, a pesti cionista újságnak, a Zsidó Szemlének korán elhunyt szerkesztőjéről is megemlékeztek néhány meleg szóban.

Sajnos, kevés Biedl van Magyarországon és nagy baja ez a magyar zsidóságnak.

A PÓK

Írta: Saul Csernichowszky

A nagy város szélén egy kertész szegényes kis viskót épített magának. Családjával itt lakott ő nagy nyomorúságban. A házikóba egy napon beköltözött egy pók. Bevonult a sarokba és ott hálót szőtt magának.

A házikóban kevés volt az enivaló, annál több az éhes száj. Kevés volt az ételmaradék is, de legyekben mégsem volt hiány. A pók hálójába sovány kiéhezett legyek kerültek. A póknak tehát sok legyet kellett hálójába keríteni hogy jóllakhasson. Ha jólakott elvonult egy sarokba és elgondolkodott.

— Bármit csinált is ez a szegény kertész — töprengett magában — miattam csinálta. Agyagot gyurt, köveket gyűjtött, bevonta azokat malterrel, házat épített, tűzhez rakott, fát hasogatott, ebédet főzött, amelyre csak azért gyűltek a legyek, hogy jóllakhassam.

Mikor idáig jutott gondolataiban a pók elfáradt és szépen elaludt.

Egy reggel megjelentek a ház előtt a király szolgálai élükön egy tiszttel. Felmérték a kertész telkét, karókat vertek a földbe és ásni kezdtek. A szegény kertészt kikergették a lakásából, cók-mókját és szer-

számait pedig kidobálták az ablakon és az ajtón. Azután kőművesek jöttek, építeni kezdtek és csakhamar felépült a telken a király gyönyörű palotája. Halastavat is ástak és berendeztek egy gyönyörű parkot is. A pók ottmaradt a házikóban, most jobban ment a dolga több ennivalóhoz jutott. Nagy szolgasereg forgolódott a palotában és enivaló bőségesen volt. A rengeteg ételmaradék felett légyrajok nyüzsgöttek, amelyek végül is a pók hálójába kerültek. A nagy lakoma után a pók egy sarokba húzódva így morfondírozott magában:

— Bármit is csináltak a király szolgálai végül is mindent az én kedvemért csináltak. Elkergették a kertészt, köveket horáltak, gerendákat cipeltek, fákat ültettek, sok szolga dolgozott, a szolgálak megéheztek, ebédet főztek s mindez azért, hogy én jól lakhassam a legyekkel.

Mikor a palota építkezése befejeződött a szolgálak lerombolták a házikót, elhoráták a köveit, kiegyengették a földet és virággal ültették be.

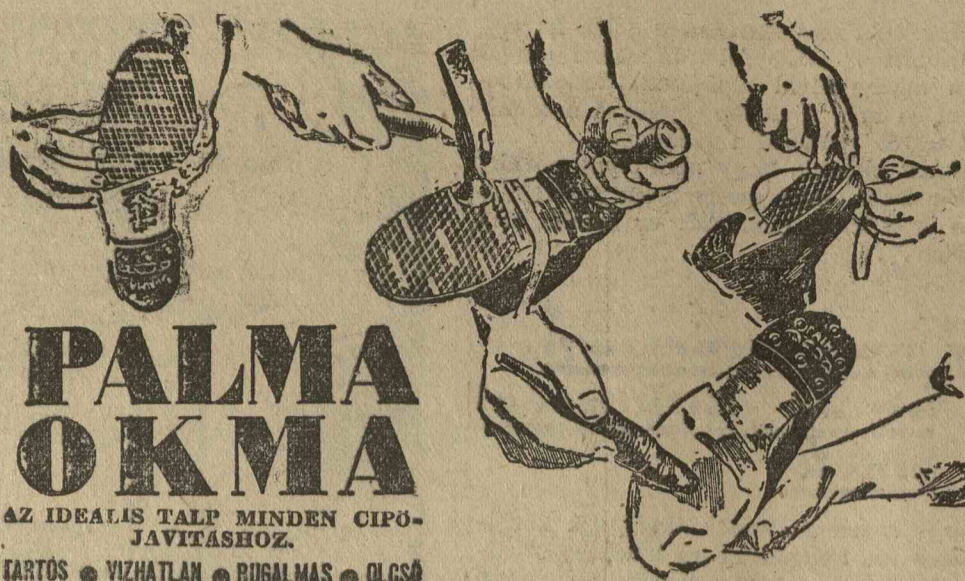
A pók beköltözött a palotába, ahol az előcsarnokban a mennyezet és a márványoszlop között feszítette ki hálóját. A palotában gazdag lakomákat csaptak, ételmaradékokban nem volt hiány, kevés légy akadt, de azok legalább nagyon kövérek voltak. — A szolgálak ott álltak a király és a királynő trónusa körül és a legyezőkkel hesegették el

a legyeket. Ezek rémülten repkedtek a mennyezet felé, ahol a pók megfogta, megölte és felfalta őket. Mikor jóllakott, sarokba húzódva a világ dolgai felett elmélkedett és kövekezőket állapította meg:

— Bármit csinált is a király, végül is mindent a kedvemért csinált. Márványt hozatott Görögországból, cédrust a Líbanonról, borjakat Basanból, halat a Fekete-tengerből és fűszert Indiából. Van itt minden, mi szem szájnak ingere, de a maradék mégis a legyeké és a legyek mégis csak engem hizlalnak.

Egy napon a király ellenségei megostromolták a palotát, hadigépekkel lerombolták a falakat, szétzúzták a kapukat, foglyul ejtették a szolgálakat, szétduzták a palota termeinek berendezését és megölték a királyt és a királynét. Az egész palotából csak az az egy márványoszlop maradt meg, amelyen a pók hálójára feszült. Itt ült zavartalan nyugalomban a pók, melegegett a napon miután elköltötte ebédjét, imígyen elmélkedett a világ dolgairól:

— Bármit csináltak is az emberek, az én kedvemért csinálták. Seregek vonultak fel, patakokban ömlött a vér lerombolták a palotát, agyonverték a királyt, szétduzták minden gazdagságát, kő nem maradt másikkönvön és mindez azért, hogy öregségemre élvezhessem a napot és tiszta levegőt szívhaszak magamba....

PALMA OKMA

AZ IDEALIS TALP MINDEN CIPŐ-JAVÍTÁSHOZ.

TARTÓS • VIZHATLAN • RUGALMAS • OLCSÓ

Palesztina még nem nyerte el a magyar-zsidó újságírók szimpátiáját

Lapunk olvasói valószínűleg szoktak pesti lapokat is olvasni és az erdélyi olvasóink bizonyára olvasnak erdélyi magyar lapokat. Azt is tudják, hogy ezeket a lapokat nagyrészt zsidó újságírók csinálják. — A zsidó újságírók világszerte arról ismeretesek, hogy fürgék, jól értesültek, van tudásuk, van fantáziájuk, valahogy igaz is amivel vádolnak bennünket, az antiszemiták, hogy a zsidók kitünő újságírók és bizonyos szempontból nagy szerepük van az egész világsajtóban. De nem is csoda ez, mert mi vagyunk a világ legrégebbi írni, olvasni tudó népe, hát mi csoda is volna ebben?

Ha Paraguayban egy kis esetepaté van akkor pontos értesültséggel referál a zsidó újságíró. Ha Mandzsukuóban egy kis esetepaté történt két katonacsapat között, nem tévedne a világért sem. Mert tudja azt is, hogy milyen a konstantinápolyi negyedek beosztása: arról nem is beszélve, hogy a párisi, londoni vagy római negyedekről úgy irnak, mintha örökké ott éltek volna.

De más a helyzet, amikor az arab-zsidó összeütközésről van szó. Oh ez egészen más. Akkor az összes jobboldali és baloldali, de még a színtelen „centrum” újságírói is valami „heklis” orrfintorral fognak hozzá, hogy Jaffáról referáljanak az olvasónak.

Megdöbbenő például, hogy a kitünő pesti „Ujság” című lap azt írja: „Tel-Aviv zsidó negyedében harcok folytak”. Értjük ezt szíves olvasó? A pesti újságban polihisztor újságírók vannak. Ismerünk olyat, akinek rendkívül imponáló tudása van minden vonalon. De azt egyetlen egy sem tudja, hogy Tel Avivban 140.000 zsidó lakik és egyetlen nagy szintisztta zsidó városa a világnak? Ne tudná ezt a pesti újságíró, a világ legjobb újságíróinak ismert elitgárdája? De nekik ez nem fontos. Ezzel szemben sok erdélyi magyar újság úgy találta fel az egész palesztinai esetepaté, hogy meghorsószik a háta a legedzettebb újságolvasóknak. Mintha erre minden egyes sorból az ordított ki: nahát, ugye megmondtuk?! Minek a zsidóknak ország? Minek az egész palesztinai ügy? Uj „nacionalizmus” és egyéb badarságok, amelyek a régi verkiik idejének ócska lemezei.

Mintha minden fölénység, tudásuk, rátermettségük, érzékük megszűnne, vagy nem is létezne, amikor Palesztináról van szó. Mi ennek az oka? Nem-e az örök zsidó tragédiának egyik válfaja ez? Pedig nem tudhatja egyetlen zsidó újságíró sem, hogy nem-e nekik építenek éppen most lakást Tel Avivban, ahol boldogan meghúzódhat még idők folyamán. Amint hogy a németországi zsidók tekintélyes része...

soha arra, hogy amikor Palesztina szóba került orrfintorral ment tovább, egykor (ami már be is következett) egyetlen és utolsó menedéke lesz? Nem látják-e a magyar-zsidó újságírók, hogy nem cionisták lázálma ma már Tel Aviv és a többi, hanem élet szükséglet, pótolhatatlan szükségessé válik.

Mikor fogják már komolyan venni Palesztinát, komolyabban, mint Mandzsukuót, vagy olyan szívből írni arról, mint a pja-tiletkárról? — Nem kell elfoguitak legyenek, nem kell, hogy szépítsék a dolgot, de távol legyen tőlük a rosszakarat is, meg az infor-málatlanság?

Tudja meg a pesti újságíró, meg a cluji meg az oradeai, hogy Tel Avivnak nincs „zsidónegyede”, ha a „Magyar Távirati Iroda”, meg a „Dunaposta” így is adja le a hírt! Legyen a magyar zsidó újságíró méltó hírnevéhez!

Tizenkét éves zsidó hős

Nem kell visszamenni a legendás időkbe ahhoz, hogy a hősiesség iskolapéldáját láthassuk. Napjaink is termelik a zsidó hőseket, akik bármely pillanatban hajlandók meghalni a „semá”-val ajkaikon. De nemcsak a felnőttek között látunk ilyen heroikus lelkeket, hanem még a gyermekek között is. S hogy ez mennyire nem hipotézis, álljon tanuságul ez az eset, amelyet a varsói nagy zsidó lap, a „Haint” közölt egyik legutóbbi számában.

M. Kanzigerkran nevű lengyelországi zsidó újságíró Yememben élt s onnan érkezett vissza a napokban. Tudvalevő, hogy Imam Jehia uralma alatt a jemenita zsidóknak rendkívül rossz soruk van. Így többek között a következő esetet említi meg: Egy Josef Rasu nevű tizenkét éves apátlan-anyátlan árvát erőszakkal át akarták téríteni a mohamedán hitre. A fiú nem akart. Erre fogságba vetették és rövidesen halálra ítélték. Sherbi város piacán akarták végrehajtani az ítéletet. Plakátokon jelezték a kivégzés napját. Rengeteg ember jelent meg, hogy végignézzék a zsidó fiú kivégzését. A Yemen állam miniszterei is megjelentek, hogy végignézzék a kivégzést. Mielőtt még intétek volna, hogy a hóhér végrehajtsa az ítéletet, az egyik magasrangú tisztviselő felszólította a gyermeket, hogy térjen át az izlam hitre, akkor megmenekül a haláltól. Erre a kis yemenita hős hangosan azt kiáltotta: Ivri anochi. Übeschem Elohe Jiszroel lo ewgod! (Zsidó vagyok, Izrael Istenéhez nem leszek hűtlen.)

A hóhér előlépett, hogy végrehajtsa az ítéletet, de az utolsó pillanatban megkegyelmeztek neki. Életfogytiglanra ítélték — ha csak közben nem tér át. De nem fog áttérni. Inkább egész életén át senyvedni fog, de hű marad hitéhez.

Ez nem középkori történet. Nem is öskori. Napjainkban is vannak ilyen hőnök, ilyen tizenkét éves talpig-zsidók, ami egyrészt nagyon szomorú, mert hiszen a gyűlölet lángját jelzi, de

Miért szenved többet a nő, mint a férfi?

Minden idők orvostudományának egyik legsúlyosabb problémája a nők menstruációs zavarainak kérdése volt. Ugy a pubertás korában, mint később is, de legfőként a klimakteriumban (változó évek) súlyos testi és lelki rendellenességeket okoznak a menstruációs zavarok. Ezeknek a leküzdésére sok nagynevű orvostudós tett kísérletet — kisebb-nagyobb eredménnyel.

A legutóbbi évek — ezen a téren elért egyik legnagyobb eredménye hosszú tudományos kísérletei alapján a newyorki „Riverside” laboratóriumok által előállított „Menoklin” elnevezéssel forgalomba hozott gyógyszer, amely a nő menstruációs zavarainak minden fázisában (fájdalmak, görcsök, fejfájások, hevülések stb.) tökéletes enyhülést nyújt. A klimakterium idején fellépő súlyos testi, de főként lelki megrázkódások eseteiben ez a gyógyszer a legbiztosabb hatásának bizonyult.

„Menoklin” kezeléssel — a newyorki és bécsi klinikákon — olyan nagyszerű eredményeket értek el, mint eddig semmilyen más gyógyszerrel sem.

Megrendelhető a vezérképviselőnél. Császár gyógyszerár, Bucuresti, Calea Victoriei 124. Lei 125 utánvétellel.

másrészt az örök hitnek és heroikus önfeláldozásnak iskolapéldája. Tanulhatna tőle sok más tét hagyó „felölt”, mint például Lakatos László, ismert pesti író, aki ötven éves korára hagyta el gyáván a zsidóságot. Ráutól, a 12 éves zsidógyerektől tanulhatna Lakatos László többi hitüket elhagyó lakatosok.

A barna nadrág

Érdekes cikket írt a „L'Oeuvre” nevű hetilapban Eduard Herriot, a jelenlegi lyoni polgármester, aki Franciaország miniszterelnöke volt.

Többek között azt írja, hogy ez év husvétja veszedelmesen hasonlít arra az időre, amikor a pusztában vándoroltak a zsidók. Milyen szegénye ez az emberiségnek — írja Herriot, — hogy még vannak szerencsétlenek, aki faji elfogultság miatt össze-vissza kell vándoroljanak és ruhájukon magukon hordják a sarga foltot. Valamennyien vándoroljunk a pusztában és keressük mindenfelé az Igéret földjét...

Igy ír Franciaország vezető politikusa. Ugyanaznap megjelent a „Frankische-Tageszeitung”-ban egy hír, amely azt mondja hogy Hüthenbachban egy zsidó marhakereskedőt hat évre elítélték és vajjon miért? Mert egy barna nadrágot viselt.

Értjük ezt? Németországban zsidóknak nem szabad barna nadrágot hordani. Megijedhet az olvasó. És joggal! Hát nem rettenetes, hogy valakit azért ítélik el, mert barna nadrágot húzott a lábszárára? Mit csináljon egy szegény németországi zsidó? A gyilkosok kormányza, akik annyi ezer zsidó halálát okozták, most azt hrdetik, hogy jaj annak a zsidónak ki barna nadrágban mer járni. Talán még halálra is ítélik őket, ha megmerészelik tenni.

Két hangot fogunk fel a távolból. Az egyik a francia Herriot-é, aki azt mondja: milyen emberiség szegénye az antiszemitaizmus.

A másik hang Németország felől jön és megdöbbenő gonoszságánál és bornirtságánál fogva: zsidónak tilos a barna nadrág!

A barna nadrág — és az élet...

— Valódi maccózokni hatszoros megerősítéssel 3 pár 100 lei GROSS FERENC harisnyagyárában Brasov, Str. Regele Carol 38. — (Ujvarban).

— Saját gyártmányu cipőt, garantáltan val legolcsóbban vehet. SZIRMAY...
dea, Sas-palota.

Cuba kilép a szivarskatulyából...

JUDEÓK

ÉS EVREÓK

Hogyan él tizenötezer zsidó Cubában? — Mi a különbség a „judeók“ és „evreók“ között — A cubai zsidóság társadalmi elhelyezkedése — A cubai istentelenek — A német horogkereszt agitációja — Kol-Nidre bál és egyebek

A „Népünk eredeti riportja —

Az Antillák legjelentékenyebb szigeteiről Cubáról és Portorikóról, egészen a közelmúlt időkig az európai polgár mindössze annyit tudott hogy tropikus éghajlata alatt teremnek az illatos dohánylevelek. — E finom tájékozatlanságot azonban széjjel lőték pár évvel ezelőtt azok a gépfegyver töltek, amelyek Habana márványpalotái között szólaltak meg és hangjuk eljutott az európai kontinens minden irányába. A világ felfigyelt és rájött hogy túl az illatos szivarokon Cubában társadalmi és nemzeti erők állanak élesen szemben egymással, amelyek — korszerűen — szintén fegyverek halálos lángja mellett szólnak bele a történelem mai, drámai fordulatába. Szeretefoszlott a színes képzelet-költemény és helyét durva valóságok töltötték be. A szivaroknak itt már alig jutott hely. Az illatos dohánylevelek helyett inkább puskapor perzselt szaga érzett és feltűnően ismerős hang jutott el Habana csillogó uccáiról hozzánk: „KI AZ IDEGENEKKEL!“ — Valóban, mintha már halottunk volna erről itt mifelénk is? Mintha nemesak az Antillák hullámokkal szegélyezett partjairól indult volna el a hang, hanem Nyugaton, Keleten Északon és Délen egyaránt ismerősen cseng

Pedig Cubában igen nehéz volna megállapítani, hogy ki az idegen és ki a bennszülött. — Az őslakó rézbőrű indiánok már alig vannak a szigeten képviselve. A hódító spanyolok tartanak igényt arra, hogy bennszülötteknek tartsák őket, ami nem is egészen alaptalan, mert századok óta laknak ezen a földön. Az egykori „színes“ szigeten ma 4 milliónyi lakosság 70 százaléka fehér és mindössze 30 százaléka színes. Ezek között viszont minden árnyalat képviselve van. Ki tehát az idegen? És ki a bennszülött?

Előkelő erdélyi zsidó kereskedővel állunk szemben, aki röviddel ezelőtt tért vissza erről a különös földről és ő adja meg a feltett kérdésre az egyetlen elfogadható feleletet: — mindenki idegen, akinek nincsenek részvényei a dohány és cukorültetvényekben. De az idegenek között is vannak kategóriák....

MI A KÜLÖNBSÉG A JUDEO ÉS EVREO KÖZÖTT?

Most már nyugodtan átadjuk a szót a cubai ismerősünknek, akinek módfelett kü-

lönös elbeszéléseit eleinte hitetlenkedve fogadjuk, de a tények ereje lassan meggyőz bennünket ennek a spanyol szellemi örökségekkel telített földnek fantasztikus bílcseletéről. — Holczler Leopold satumarei le resedő beszéli a következőket:

— Cubában mintegy 15.000 zsidó lélek él, ezeknek a legnagyobb része azonban a fővárosban Habanában telepedett le. Amíg itt Európában ez a szó, hogy: zsidó, meghatározott felekezeti kategóriát fejez ki, addig Cubában, két teljesen ellentétes meghatározás van forgalomban: a judeo (ejtsd: hudeo) és az evreo. Itt ez a különböztetés talán a zsidó és izraelita fogalomnak felel meg, Cubában azonban merőben ellentétes fogalmakat társít a megkülönböztetés.

— Cubában életével játszana az, aki judeonak mondaná magát, vagy szemébe vetnének, hogy hazudik... Talán a spanyol anyaföld középkorából mentődött ide át ez a szó, mert értelme valami földöntúli gonosz ságot asszociál és körülbelül annyit jelent, hogy: ördög! A judeonak a cubai spanyol hite szerint szarvai vannak és az emberek megrontására tör. — Az evreo viszont egészen más. Őt épen olyan békés jóra való polgárnak tartják, mint önmagukat. Az evreoval szívesen barátkoznak, de a judeo említésére megremegnek az apró gyermekek és elborul a felnőttek tekintete....

— Ha mégis megkérdezzük bármelyiket is, hogy találkoztott-e már életében Judeoval, a borzalamas szörnyeteggel, valamennyi fejét fogja csóválni: — Oh nem, de őrizze meg őt a gondviselés, hogy valaha utjába akadjon.

— Nyilvánvaló tehát — vetjük közbe hogy csak régmúlt idők babonás hitével állunk szemben, amelynek semmi káros következménye nincs többé a cubai zsidóságra, hiszen őket evreonek tartja a lakosság?

— A kérdés indokolt — mondja cubai ismerősünk. De koránt sínes ma már így...

Hosszu ideig a judeo (huedo) valóban szimbólikus gyűlölet tárgya volt csupán. — Mindössze husvéti körmenetek során gyultak országszerte máglyák és itt égettek el egy-egy kitömött judeót. A tömeg körüljárta a tüzet és ujjongott a judeo megsemmisülésének. Ez eddig tényleg csak szimbó lum volt és nem érintette a cubai zsidót, az evreót. A spanyolok csak képzelt rémekkel harcoltak és számoltak le. De ma már....

KOPROL

az egész világon ismert csokoládépasztilla a leg kitünőbb ellenszere a ROSSZ EMÉSZTÉSNEK, a MIGRÉNNEK, a SZÉKREKEDÉSNEK, az EMÉSZTŐ szervek INFÉKCIÓJÁNAK

A HOROGKERESZT MEGJELENIK A CUBAI PARTOKON

Ismerősünk megsodorja tuskés, ózses bajuszát és bizar mosoly jelenik meg a szájaszögletében: — Nyilván Ön is halott már a horogkeresztes világotpropagandáról? Nos igen hamar eljutott hozzánk is, és legfőbb feladatának tekinti, hogy „felvilágosítsa“ a cubaiakat a judeo és evreo azonos jelentéséről. Megmagyarázzák, hogy a szarvak nélküli evreok is ördögi gonoszkodással törnek a jámbor keresztények megrontására. Az evreok csak azért rejtik el igazi lényüket, hogy így hatékonyabban ronthassák meg a derék spanyolokat. A judeok és evreok tehát egyaránt zsidók....

— Lehetséges-e, hogy századunkban, mely büszkén nevezi magát a felvilágosodás korának, felnőtt emberek ilyen átlátszó mé sének hitelt adjanak? — kérdezzük indokolt csodálkozással.

— A horogkeresztes propaganda nem válogatós az eszközökben — mondja. És ne legyen naiv uram! Gondoljon csak arra, hogy itt Európában még ma is hatékony érv: a vérvád....

KALAPOSAK ÉS KALAPNELKÜLIEK

— Most már tudjuk, hogy mit tart a cubai a judeo és evreo felől. Milyenek azonban valójában? — kérdezzük

— A cubai zsidó talán még különösebb, mint ahogy azt a bennszülött spanyol hiszi. Habanában igen sok zsidó templom van, amelyek különösen az ünnepek alkalmával teljesen megtelnek. Olyan értelemben azonban, mint itt nálunk nem lehet hitközségi és egyházi életéről beszélni. A vallásos szellem csak kívülről érinti az ittélő zsidó tömegeket, anélkül, hogy bensőleg is áthatná őket. A legalapvetőbb különbség a habanai zsidók között, hogy kalapos, vagy kalap nélküli zsinagógában járnak-e.

Az utóbbiak sem tartják rosszabb zsidóknak magukat, mint a kalapban imádkozók. — Talán legfelelősebb és legnagyobb áhitat a török zsidók habanai zsinagógájában van, akik csukott ajkakkal és dermedt csendben mondják el imáikat. — Ritusuk szerint bűn minden feltörő hang, mely profanizálja az áhitat lenyűgöző csendjét. Csak előimádkozójuknak van megengedve, hogy halk nyöszörgéssel jelezze az ima menetét....

A DAC SZEKTAJA

A legkülönösebb csoportosulás a habanai „kulturszövetség“, amely lényegében zsidó atheisták áll, de olyan kinosan számontartanak minden zsidó szokást, ünnepet, jellegzetességet, — és olyan pontosan mindennek az ellenkezőjét csinálják, hogy az már tulmegy a vallási közömbösségen, vagy a szokványos hitetlenség határain. Ez már újra egy szekta, melynek legfőbb dogmája: a dac!

Jomkipur előestéjén a szövetség tagjai valamely zsinagóghoz közeli lokálban, bál rendeznek, az ugynevezett: KOL-NIDRE-bált.

Hogy azonban nem tudatos atheistákról van szó, azt akkor tudtam meg, amikor a kulturszövetség egyik vezetőjének feltettem a kérdést: — Ha Önök hitetlenek, miért nem

Buziás gyógyfürdő (Román Neuheim)

Természetes, páratlan szénsavas, radioaktív sós, vasas forrásvizekkel. — Biztos gyógyhatás.

Szív és vérkeringési zavaroknál, szervi elhízásos érlemezésedés, yesebaj, vérszegénység, izomcsuz, hólyaghurut és kimerülékes idegesség esetén.

Női betegség a változatos zavarok, fertőző betegségek, mérgezések nyomán fellépett idegbajok (Tabes) eseteiben a legjobb eredménnyel. — Ivókurák, szakszerű orvosi kezelés. Kitűnő konyha, elsőrendű szállodák. Diétás penziók mérsékelt árakkal. Modern napfényes uszoda. A CFR. vonalain utazási kedvezmény. — Állandó katonazene. Pausálkurák az „Europa“ átlazási irodák útján. **Fürdőidény május 15-től október 1-ig.** Prospektust, felvilágosítást küld Muschong Buziási Gyógyfürdő R. T.

Fürdőigazgatóság Buziás, Bánát.

tekintenek közömbösen a vallásra és miért csinálnak ellenvallást, amely végtére szintén a hiten alapszik? — Lehet, hogy igaza van — mondotta — Mindnyájunkban ellenszegülés van. Volt idő, mikor valamennyien hittünk. De a legkritikusabb pillanatokban nem kaptunk segítséget.... És azóta mindent ellenkezőleg csinálunk... mégha ebbe bele is pusztulunk. — Mosolyogtam. Egy ember dacol az Istennel.

HARC AZ IDEGENEK ELLEN

— Az idegenellenes jelszavak mennyiben érintették a legutóbbi forradalmi zavarások során a cubai zsidókat?

— Az említett nemzeti szocialista propaganda nyomán voltak ugyan excessusok, a lakosság döntő rétege azonban még ma sem hiszi, hogy evreo és judeo között nincs különbség. Az idegen ellenes jelszavak a beözönlő délamerikai munkaerők és színesek ellen irányulnak, akik komoly versenytársaik a spanyol munkásoknak. Cuba „zsidói” elsősorban a színesek. A fehér ember őket nyomja el legszivesebben.... Egyébként Cubában a zsidók legfőképpen kereskedelemmel foglalkoznak és nem foglalják el a spanyol munkás helyét. Habana egyik legnagyobb ipari vállalata egy Schapira nevű Romániából elszármazott zsidó tulajdonában van, de ő is majdnem kizárólag csak spanyolokat foglalkoztat a nagy idegenellenes propaganda hatása alatt. A munkanélküli spanyolnak, ugyanis, ha az erszénye üres is, a zsebében mindig van egy revolver és néhány golyó....

A NÉMET BOJKOT

— Bármilyen különös szokásaik is vannak a cubai zsidóknak — folytatja elbeszélését ismerősünk — az itteni zsidóság sok tekintetben iskolát járhatna náluk. — A cubai zsidó nem vesz kezébe német árut. A bojkottot hiánytalanul keresztülviszi. — Csak abban az esetben vásárol külföldi terméket, ha a kereskedő igazolja, hogy nem német gyártmány.

— Itt, viszont uram — fejezte be érdekes elbeszélését a derék cubai — itt uram, a zsidók a német gyártmányok legnagyobb fogyasztói. Lehet, hogy vallásos kultúrában a cubai zsidó téves utakon jár, de politikai érettséget és nemzeti öntudatot az itteni zsidó tanulhat a cubai evreotól....

(— r —)

Házassággal végződött

25-ik évemet töltöttem be az idén s már el voltam keseredve, hogy férjhez mennem nem sikerül. Bevallom őszintén, hogy aggályaim indokoltak voltak, mert arcomon évek óta apró kis pattanások és pulykatozás szerű szeplők voltak, ilyen arccal természetesen nem is mertem a férjhezmenésre gondolni.

Most ezuton mondom köszönetet a Floreal krémek gyártójának, hogy sikerült szeplős, pattanásos, májfoltos arcomat a Floreal 2 számú krémmel megtisztítani, oly tökéletesen, hogy a férfiak is felfigyeltek rám. S mint boldog menyasszony ígéretet teszek, hogy a jövőben csak Florealt veszek.

S. M. Oradea.

U. i. Floreal krémek főlerakata: Pap Drogueria, Oradea, Bulv. Reg. Ferd. 9. Floreal krémek ára tégelyenként 40 lei, Naponta postai szétküldés.

Izléses és szép
**ékszer-
szükségleteit**

Dietrich & Stössel utóda

Stössel József cégnél

szerezze be

Cluj, Piața Unirii 17.

Alapítva 1867.

Ne váljon olyaná, mint ez a férfi!

Alig van 40 éves..., azonban figyelje meg ezeket a ráncokat, ezt az ólmos arcszínt, ezt a szenvedő kifejezést., ezek a jelenségek elárulják, hogy mája, vagy veséje rossz állapotban van, hogy szervezete telítve van különféle salakkal és húgysavval. Egészségünk és ifjuságunk megtartása szempontjából, egyetlen törvényt kell szem előtt tartanunk: a mérgező anyagok állandóan kiválasztandók és eltávolítandók a szervezetből!

A világ legkiválóbb professzorai — számos ellenőrző kísérlet alapján — bebizonyították, hogy az URODONAL az összes élemler-salokok és mikroszkopikus bacillusok legelőkelőbb kiválasztó szere. Ujjáéleszti a szervezetet és fentartja a belső egyensúlyt, megvéd a kövérségre való hajlamosság ellen, amely

— mint köztudomásu — a szervezet meglassult működésének következménye.

URODONAL

tisztítja a veséket és serkenti a máj működését
Megakadályozza a korai megöregedést

KAPHATÓ GYÓGYSZERTÁRKBAN ÉS DROGÉRIÁKBAN

BEOGRADI SPORTEMBEREK A BERLINI OLIMPIAD ELLEN

A beogradi „Politica” című tekintélyes lapban cikk jelent meg, amely a jugoszláviai sportolóknak a berlini olimpiádon való részvételével foglalkozik. A lap hivatkozik arra, hogy a „Manchester Guardian” című tekintélyes angol ujság megkezdte a berlini olimpiád elleni agitációt, amelyet előkelő amerikai és angol körök támogatnak ebben az akciójában.

Hasonló megoldásról számol be a beogradi nagy szerb ujság is. Ehhez a mozgalomhoz már is csatlakozott 100 tekintélyes sportember és többek között a következőket írják:

1932-ben elhatározta az olimpiai komité, hogy a legközelebbi olimpiászt 1836-ban Berlinben fogják megrendezni. Azóta olyan részben változás állott be, amely azt tette volna kívánatossá, hogy az olimpiád helyét elhelyezzék Németországból. Annál is inkább, mert Németország ezt az akciót propaganda célokra óhajtja felhasználni. A németek szavukat adták, hogy árjákat és nem-árjákat egyformán fogadják kezelem. Ezt a fogadkozásukat azonban láb bal tiporják. Bruno Malins, a berlini sportprofesszor, a következőket mondotta legutóbb: „Pa-

cifistáknak, internacionalistáknak, páneurópasoknak és zsidóknak nincsen mit keresni a német birodalomban. Utálatosabbak a koleránál, pestisnél és veszélyesebbek egy ázsiai hordánál és mérgezőbbek a legmérgezőbb gázoknál is.”

Igy irnak a berlini olimpiád rendezői. Ezért érthető, amikor az amerikai atléták elnöke, J. Makson, kiadta a jelszót, hogy az amerikai atléták ne vegyenek részt az olimpiádon, mert, aki résztvesz, megöli az amerikai nép büszkeségét.

Ezután következik a felhívás, amely szerint felkéri a jugoszláviai sportembereket, hogy ne vegyenek részt a berlini olimpiádon, mert az nem lesz egyéb, mint egy gazdasági és hitlerista propaganda, minden sportérték nélkül. Aki még hisz a sport ideális motorikus erejében, az nem vesz részt a berlini sportünnepségen.

A jugoszláviai közvéleményben élénk visszhangot keltett a felhívás és naponta hangzanak el mellette és ellene vélemények gyűléseken és a sajtóban.

Az angol belügyminiszter feleségének megleghangu nyilatkozata a cionizmusról

London. Mrs. Israel M Sieff asszony tiszteltére, aki hosszabb utazásra elindult Délafrikába, elindulása előtt bankettet rendezett a londoni cionista érzelmi asszonyok szövetsége, amelyen a zsidó és nem-zsidó társadalom számos előkelősége vett részt. A gyűlésen Lady Fitzgerald asszony elnökölt és a cionista mozgalomnak egyik szép demonstrációja lett. Az elnökösszonyon és Sieff asszony felszólalásán kívül felszólaltak Mrs. Corbett Ashby, Lady Samuel, Mrs. Leonard Stein, ezenkívül résztvettek Countess of Oxford and Asquith, Mrs. Walter Runcimann, Mrs. Simon Marks, Mrs. Anthony de Rothschild, Lady Cohen, Lady Franklin, Lady O'Donnell, Wiasemsky hercegnő, Mrs. Elinor Glyn.

Lady Simon, a belügyminiszter felesége gátló volt a megjelenésben, ezzel szemben üdvözlő irást küldött, amelyben kifejtette, hogy a cionizmus bizonyára eléri teljes mértékben céljait. Többek között a következőket írja:

„Mint régi cionista nő mélyen megérintett, hogy Önökben oly lelkes hivatást talált a cionista esz-

me. Amikor régebbi időben oly lelkesen dolgoztam a cionista ideál megvalósítása érdekében, nem tudták sokan megérteni, hogy mi lehetett egy nem zsidó nőt ennyire egy zsidó eszméért, egy nem zsidó nőt, akinek ereiben egy cseppnyi zsidó vér sem folyik. Népeknak önmaguknak kell sorsukat intézzék — kívülállók nem sokat tehetnek érdekükben. Azonban én egy percig sem kételkedem abban, hogy a cionizmusnak nagy jövője van és nem kételkedem a végső sikerben. Cion üdvözléssel: Lady Simon.”

A gyűlésen beszédet tartottak: Mrs. Corbett Ashby, aki a British Commonwealth League nevében, majd Lady Samuel szónokolt (Herbert Samuel felesége), aki sok szerencsét kívánt Mrs. Sieff asszony délafrikai utjához.

— Intelligens, jobb zsidó lány, Erdélyben elhelyezkedést keres. Szívesen megy öregpárhoz, vagy gyermekek mellé anyahelyettesnek. Vállalja a háztartás vezetését és esetleg üzletben is segítkezik. Csak mint család tag tekintendő. Cím: Bein Oradea, Cuza Voda 39.

HIREK

„Népünk“ cikkeinek utányomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5696

Péntek: Ijjar 9. Május 1.

Szombat: Ijjar 10. Május 2.

3. פרס

Heti szidra: אחרי חרושים

Heti hattóra: הלא כבני

Szombat kezdete:

üzlet bezárás 7:20

gyertyagyújtás 7.30

Istentisztelet kezdete 7:40.

Szombat befejezése 8:35.

Ahogy rólunk a berlini zsidó ujság ír

Ottó Abelesre, erre a finom megjelenésű szöke bécsi kedélyes urra, sokan emlékeznek nálunk. Ha jól emlékezünk kétszer volt Erdélyben, hogy közreműködjék a Keren Hajjesod akciónál. Most ismét találkozik vele az, aki olvassa a berlini „Jüdische Rundschau“-t a német zsidóság legnagyobb példányszámban megjelenő orgánumát. Nem ennek az ujságnak írott cikk az, amelyről szólunk, hanem ABELES OTTÓ most megjelenő könyvéről, amely egyszerre jelenik meg a bécsi R. Löwit kiadásában, és Jeruzsálemben.

Abeles a jól látó író szemével figyelte az erdélyi zsidóságot és olyan őszinteségeket mond, amelyet nálunk Erdélyben nem mondhatnánk egymásnak, mert egyszerűen nem is hinnék el nekünk. Illetőleg, hogy egészen szabatosak és őszinték legyünk, csak némely megállapítása olyan, amire ezt rámondhatjuk, mert bizony sok közhely is van cikkeiben. Már mint nekünk közhely, mert a berlini zsidónak egészen új az, amit sighet-i zsidókról mond, vagy az oradeai zsidóságról.

Usak röviden és jellegzetesen akarjuk kiemelni mindazt, amit mond rólunk. Először Satu-mareról ír. Egy uccai köszörüssel folytatott beszélgetését adja vissza, aki arról panaszkodik neki, hogy már nem jól lát. Mire Abeles megkérdi, hogy ipara üzésénél kell neki a jó szem, a szegény uccai köszörüs azt válaszolja erre, hogy a köszörütéshez a kéz érzeke kell s ennek teljes birtokában van, de a „szeifer“-eket nem tudja úgy forgatni, ahogy eddig tette, mert gyengültek szemei.

Satumare jellegzetességeinek leírása után sor kerül Sighetre. A Maramures vidékre. Itt nem sok újat mondhat nekünk Abeles. Leírja a sokgyermekes maramuresi családok életét, a szegény falut, a sighet-i kocsisokat, azt az egész testi szegénységet, és zsidó lelki gazdagságot, amelyet mi összes jó és rossz oldalával együtt: tulontul jól ismerünk. Leírja a zsidó parasztot, megénekli a zsidó pásztort, aki tavasztól-őszig fenn a havasokban őrzi nyáját: leírja a falusi kis zsinagóga romantikáját, amint ott az esti imára gyülekeznek.

Sighet után Oradeára ugrik át. Ahogy ő írja Grossvardein. De egy kalap alá veszi Timişoarával, Araddal, Clujjal. Leírja, hogy miképpen találkozott olyanokkal, kik Budapestért lelkesednek, meg azokkal, akik Bucureştiért élnek hálnak. Leírja az oradeai zsidókat, akikről megállapítja, hogy kedves, vendégszerető, szép emberek, csak egy kicsit felületes a kulturájuk. Ir az orthodox zsidókról, akikről jellemzésül megemlíti, hogy ez a „vasalt-nadrágos“ orthodoxia, néha még monoklivál jár együtt. Az orthodox hitvallás náluk nem annyira vallási meggyőződés, hanem inkább „politikai“ meggyőződés. Az asszonyokról külön fejezetben emlékezik meg. Csodásnak tartja, hogy mennyire a divattal tartanak, mintha rádión értesülnének, arról, amit a legdivatásabb hölgyek viselnek Wienben, Párisban és

Budapestben. Csak egy baja van ennek a külföldben igen intelligens, derék, elegáns kulturzsidóságnak. Az, hogy zsidókérdésben hátra vannak maradva negyvenesztendővel.

Erdélyben mindenféle zsidót találhatunk — írja Abeles. A sighet-i, satumarei egészen keleti chassid zsidó mellett, ott van a cluj-i, oradeai, timisoarai „klubzsidó“, aki teljesen nyugati szellemű, művelt gyárosok, ügyvédek, orvosok, mérnökök. Zsidó parasztfiúk a falvakban iparosok, a kisvárosokban mint ha egy érdekes kísérleti laboratoriuma volna az egész világ zsidó rétegződésének, ez a kis földterület, amelyen viszonylagosan egészen konzolidált viszonyok között élnek. Így látja Abeles, érdekesen, színesen és mi csak örvendünk, hogy könyvein, zsidó világ lapokon keresztül, ez a kies, hegyes-völgyes Erdély szívünkhöz nőtt zsidósága, ha egy percre is, de napirendre kerül — Abeles Ottó zsidó író meglátásain és tollának maró és szeretetteljes megnyilvánulásán keresztül

— A Joint nagyszabású munkája. New-York. Az American Joint Distribution Committée diszelnöke: Felix M. Warburg előadást tartott a rádióban, amelyben részletesen ismertette azt a munkát, amelyet 22 évi fennállása óta végzett a Joint a világ különböző ötven országában. Végül megemlítette azt a nagyszabású, most folyamatban levő gyűjtést is, amelyet a németországi zsidók érdekében kezdeményeztek. A Joint titkára, Josef C. Hyman kijelentette a sajtó képviselői előtt, hogy 12 év óta összesen 27 millió dollárt adott a Joint a lengyelországi zsidók számára. Kijelentette azt is, hogy amennyiben a jelenlegi drive sikerülni fog, úgy még ebben az esztendőben további egy millió dollárt fog juttatni a keleteurópai zsidóság számára. Ebből az összegből a lengyel zsidók hatvan százalékot kapnak.

Togal
gyorsan és biztosan hat
RHEUMA / KÖSZÉNY
ISIASZ, GRIPPA, IDEG- ÉS FEJFÁJÁS
és minden más hűléses megbetegedésnél
Idült esetekben is meglepő eredmények!
A Togal kiküszöböli a szervezetből
a káros bomlási termékeket.
Csinálgon egy komoly Togal-kurát.
Gyógyszertárakban és Drogeriákban.

— Vandervele volt belga miniszterelnök nyilatkozata Palesztináról. Még élénk emlékezetben van a világ közvéleményének az a könyv, amelyet Vandervele, volt belga miniszterelnök adott ki Palesztináról. Most újabb cikket írt a „Depêche de Toulouse“-ba, a legnagyobb francia vidéki ujságba. Vandervele kijelenti, hogy „a palesztinai kolonizáció, egyike a legnagyobb kolonizációs munkáknak, amelyet az új kor felmutathat. De a nagy teljesítmények mellett nem szabad elfelejteni, hogy milyen súlyos feladatok előtt áll még a zsidó építő munka. A legnagyobb feladatok elé most került az építési munka. Ma már nem csak kis ideális csoportok lelkes munkája Palesztina, hanem nagy dolgozó csoportoknak, akiknek megfelelő szociális rétegződésük van. Az angolok úgy érzik, hogy bizonyos okok folytán az araboknak concessiókat kell tegyenek. Ezek az arabok az utóbbi időben uralkodási allűröket vettek fel. A Jewish Agency elutasítja a „Legislative Council“-t, amelyben kétszeresen kisebbségben volna. Részben az angolokkal, részben az arabokkal szemben. Ezek a nehézségek azonban egy okkal többet jelentenek ahhoz, hogy mindenki támogassa az épülő zsidó Palesztinát. Palesztina továbbra is az egész világon üldözött zsidóság menedékhelye kell legyen.“ — Ezt írja Vandervele, aki a cionizmusnak régi, lelkes barátja.

fejfájás ellen Beretvás pasztilla!

— 50.000 dollárt gyűjtött a Hadassa, New-York. Az amerikai Hadassa most fejezte be első kampányát, amely az amerikai zsidóság nagy áldozatkészségét bizonyítja. 50.000 dollárt gyűjtöttek és Eddy Cantor kijelentette, hogy amennyiben hasonló áldozatkészséget fog tapasztalni, úgy egy ifjusági alliját is kezdeményez, mert az amerikai zsidóság is kezdi érezni az antiszemita megmozdulások nehézségeit.

Kabát-, komplé- és ruha divatszövegetek nagy választékban talál a hölgyközönség Kertész Sándor női-divatáruházában, Piafa Regina Maria 1. Elismeret olcsó szolid szabott árak.

— Eljegyzés. Bernstein Ernő és Ganz Péter eljegyzéséhez sok szerencsét kíván a tgmuresi B. H. Hamizrachi.

— Siesta szanatórium Budapest I. Ráth György utca 5. a főváros egyik legideálisabban fekvő és orvosilag legtovábbfejlettebb felszerelt gyógyintézete. Bel és ideggyógyászat, sebészet, szülészet, nőgyógyászat, urologia stb. Röntgen. Kémia és mikroszkopiai laboratórium. Electrocardiograph (szívvizsgáló) Krogh féle alapanyagcsere vizsgáló készülék Enterocleaner (Bélfürdő.) Modern vizgyógyintézet. Orvosilag vezetett villanyüzemű konyha. Elsőrendű ellátás. — 9700 négyszögletes park! Olcsó árak!

— Eljegyzés. Hirsch Mauritiu Sarmasról eljegyezte Gidáli Lenkét Hunedoaráról. (M. k. é. h.)

— Házasságokat a legnagyobb titoktartással és a legbiztosabb eredménnyel közvetít, a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA“ iroda, Cluj, Regele Ferdinand 116. Telefon 142.

— Beretvás pasztilla a legmakacsabb fejfájást is elmulasztja.

— A zsidó állampárt Amerikában. New-York. A napokban tartották meg az első országos konferenciát a zsidó állampárt tagjai Amerikában. A kongresszus feliratot intézett a kormányhoz, amelyben kéri, hogy a zsidó nemzeti otthon ügyében, annak megvalósítása érdekében emeljen szót az angol kormánynál. A memorandumban kiemelik, hogy Anglia nem tartja szavát, mert nem valósítja meg, amit annak idején ígért. Nyilatkozik a „Legislative Council“ ellen is és felkéri az egyes országok zsidóságát, hogy támogassa egyes országokban a palesztinai áruk import lehetőségét. Meir Groszmann, a zsidó állampárt elnöke kijelentette beszédében, hogy Palesztina nem lehet a zsidóság menekülési helye, hanem külön államot kell alkotson. Követelte a tömegbevándorlást Palesztinába.

Nedves, esős évszakban szedik áldozataikat a járványos betegségek

Használja rendszeresen a kellemesen illatosított **SEN LASLO** (Szt. László)

fertőtlenítő toalett-szappant,
megvédi fertőzések ellen

Vigyázzon nehogy utánzatokkal kiszolgálják!

A gondos anya kötelessége elősegíteni azt, hogy gyermekének fiatalos arcborít megőrizze!

Tudományos megállapítás, hogy a szép, hamvas női arcborít a gyermekkori gondos arcápolás eredménye. Tegye tehát minden gondos anya lehetővé, hogy a gyermeke bőre ne veszítse el harmatosságát és báját. Gondoljon arra, hogy egyszerű, természetes és nem költséges módon a gyermeke eljövendő szépségéhez hozzájárulhat. Egy napot se mulasszon el!

Szabály: Estéknél mossa arcát a LETON szappankrém szerű habjával. E gyengéden ható krémes habot hagyja arcán néhány másodpercig. Utána öblítse le bő melegvízzel, majd közvetlenül hidegvízzel. Ez az egész! Másnap reggel friss, bársnyosan üde arc fogja a tükörben mosolyogva üdvözölni.

Ezen módon kezelve az arcborít, jobbat ér, mint bármilyen kúra, különösen, ha este lefekvés előtt alkalmazzák. — A LETON szappan hatását nagyszerűen fokozza az eredeti LETON arctej, LETON puder és LETON arcröng.

Kapható 22 leiert minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszertárban, valamint a főraktárban Parfumeria Royal Oradea Pasagiul Vulturul Negru.

— **Eljegyzés.** Krausz Izmael baia-marei fő-rabbi leányát, Tircát eljegyezte, Paneth Albert rabbi. (Alba Iulia.) A főrabbi családi ünnepélyén a baia-marei hitközség előjárósága is részt vett Hirsch Jakab elnök vezetése mellett, aki az eljegyzésen a hitközség szeretetét és ragaszkodását juttatta kifejezésre nagy tudású főrabbi iránt. A főrabbi meleg szavakkal válaszolt az üdvözlésekre, majd pedig a völegény tartott magas nivóju beszédet, amely általános tetszést váltott ki.

— **A bukovinai zsidó hitközségek szövetségének alakuló közgyűlése.** Cernauti. A napokban Cernautiban folyt le a bukovinai zsidó hitközségek szövetségének alakuló közgyűlése, amelyen számos delegátus vett részt. A konferencián felszólaltak az ország rész zsidó hitközségeinek legkitünőbb reprezentánsai, majd az alapszabály-tervezet került megvitatás alá, amelyet a delegátusok egyhangulag elfogadtak és kimondták a bukovinai zsidó hitközségek szövetségének megalakulását. A szövetség elnöke dr. Menczer, a cernauti hitközség elnöke lett. A rabbi kollégium tagjaivá dr. Márk, Ráth Mesulem és Eliezer Hager visnitzi főrabbi lettek megválasztva.

— **Nyári füző és melltartó különlegességek** Fuchs Mancsi füzőszalonban Oradea, Piata Mihai Viteazul 11/a.

— **36.000 német zsidó vándorolt** eddig Palesztinába. New-York. Az United Palestine Appeal közli azok számát, akik a legutóbbi három évben vándoroltak ki Németországból Palesztinába. Ezeket a számokat a német zsidók ki-vándorlási irodája állította össze. Ezek szerint eddig 36.373 zsidó vándorolt be az országba a legutóbbi három évben, ezek közül 24.499 állandó tartózkodásra érkezett az országba, 11.873 mint turista. Ezek közül 42 százalék volt a férfi, 86 százalék nő és 22 százalék gyermek. A legutóbbi három évben összesen 134.540 zsidó vándorolt be Palesztinába.

— **Lupu lapjának leleplezései a Harmadik Birodalom romániai megbízottjáról.** Bucuresti. **ből jelentik:** A bucarestii rendőrhatalóságok házkutatást tartottak Witzleben bárónál, a német-országi Dresdner Bank bucarestii fiókjának igazgatójánál, mivel alapos gyanúkok merültek fel, hogy az a bizonyos tizmilliárd márka, amelyet Hitlerék a romániai propagandára fordítottak, az igazgató útján áramlott be az országba. A vizsgálat ebben az ügyben most is folyik és mind több bizonyíték van arra nézve, hogy Witzleben báró valóban „fontos” szerepet tölt be a Harmadik Birodalom szempontjából Bucarestben. Annál meglepőbb szenzációval szolgál most dr. Lupu lapja, az Aurora, amely a legutóbbi számában megállapítja, hogy a hírhedt Nikolai ezredes, a német kémszervezet főnöke valóban megbizta Witzleben a romániai propagandával. De ennél is nagyobb feltűnést keltett a lap ama leleplezése, hogy Hitler romániai helytartója — nem tiszta árja, sőt ötven százalékban zsidó vér folyik ereiben, miután egyik nagy anyja zsidó volt. Kérdés, hogy mit fog ehhez szólni Göbbels-dr., ha megtudja?

— **Egy „A” jelzésű Cur Salom parcella eladó.** Értkezhetni Dávid Dezső borkereskedőnél Odorheiu.

— **Egy üzleti szerződést megsemmisítettek** Németországban, amiért egy árja üzletet adott át egy „vollblut” zsidónak. Hamburg. Mult év novemberében egy hamburgi kávéeladással foglalkozó árja cég tulajdonosa eladta üzletét egy zsidónak, akinek megengedte, hogy az üzletet tovább vezesse a régi cég alatt. A hamburgi bíróság most megsemmisítette az adás-vételt, mert zsidó nem vehet át egy árja üzletet, mert ezzel megteveszti a vevőkört, amely abban a hárszemben jár az üzletbe vásárolni, hogy árjánál vesz.

— **Jorga és Nistor miniszter egy emlékünnepeleyn,** amelyet egy zsidó tudós emlékére tartott a román királyi akadémia. Bucuresti. A nemrégiben Berlinben elhunyt híres romániai származású Heiman Tiktin filológiai professzor emlékére a román Akadémia emlékünnepelet tartott, amelyen a román közélet számos előke-lősege is megjelent, többek között Jorga professzor, volt miniszterelnök és Nistor miniszter.

— **Mindenkinek tudnia kellene,** hogy rheumás és köszvényes bántalmaitól vagy fejfájástól hamar és olcsón szabadulhat, ha Togal-t szed. Togal oldja a hugasavat, az emberi szervezetben képződő ezen mérgező anyagot s ezáltal gyors és tartós gyógyulást érhetünk el.

— **Hull, amerikai államtitkár levele Wise rabbihoz.** New-York. Cordell Hull, az Egyesült Államok külügyi államtitkára dr. Stephen Wise főrabbihoz levelet intézett, amelyben megemlékezik arról a törekvéstről, amelyet abban az irányban fejt ki az amerikai zsidóság, hogy három és félmillió dollárt gyűjtsön össze az európai zsidóságnak, hogy azzal elősegítse kivándorlásukat Palesztinába. Többek között azt írja az államtitkár: „A zsidó nemzeti otthon a mai időkben, amikor annyi zsidó könny van, a zsidó remények új forrása lett. Mindenkinek az a véleménye, hogy itt egy páratlanul lelkes és utánzásra méltó mű készül. Remélhető, hogy tevékenységük minden tekintetben sikeres lesz.”

Sportemberek figyelmébe!

Rakettek, tenn szlabdák, ping-pong és futball-cikkek. Legújabb fényképezőgépek és illmek és az összes

sport-cikkek

nagy választékban, kiváló minőség olcsó árakkal. Kaphatók:

LEONARDO

rádióüzlet, Oradea. Avram Iancu ucca.

Az emberi szervezetben is van munkamegosztás

Az élő testben minden szerv és az ezen szervet alkotó millió és millió sejtecske — csak azt a munkát képes elvégezni, amire berendeztetett. Vannak izomsejtek, idegsejtek, vérsejtek csontsejtek, a máj sejtejei stb. stb., valamint az ezen sejtek által alkotott szövetek. A szövetek alkotják az idegrendszert, izomrendszert, véredényrendszert ezekből rekrutálódnak aztán az egyes szervek, amelyek mindegyike bizonyos meghatározott munkát végez. Most már, hogy ennek a komplikáltnak látszó élő gépezetnek hajtó és mozgó erőt építésben fenntartsunk, tökéletes idegrendszerre van szükségünk.

A világhírű „GASTRO D” gyógyszer, amely kimondottan a központi és a vegetatív idegrendszerre hat, rövid kúra után megszünteti a migréneket, ideges gyomor-bajt, álmatlanságot stb. — Sőt 10—15 éves gyomor, epe, vese és májbetegségeket is tökéletesen kigyógyít.

A „GASTRO D” kapható a vezérképviselőnél: Császár E. gyógyszertár Bucuresti Calea Victoriei 124. Vidékre lei 130 utánvétellel küldi.

3 kell a kisbabának: fűtőpor, krém, szappan

de az **Stöfer** legyen!

— **Abdul Hamid örökösei palesztinai földesket követelnek.** Tel-Aviv. Abdul Hamid szultán örökösei perelik a palesztinai kormányt azon földterületek visszaadásáért, amelyek a volt szultán nevében álltak. 4500 dunam föld birtokjogáról van szó. A pernek azért van rendkívüli fontossága, mert ez ugynevezett „próbaper”, amely ha eredményes lesz a szultán örököseinek, akkor több százezer dunam földet perelhetnek vissza a szultán örökösei. Legmegfelelőbbnek éppen ezért azt tartják majd, ha meg egyeznének velük, olyképpen, hogy bizonyos összegeket kapnának a földek hozadékából. Ezek a kérdések különben a Népszövetségen kívül számos nemzetközi bíróságot is foglalkoztattak, azonban ezek mint illetéktelenek nem hoztak ítéletet.

Elegáns és takarékos hölgyek

modern formafűzőt, melltartót, princesst csaki

Kováts Sándornénál

Nilgesz-telep) rendelnek, mert egyéni terméts dolgozik, jó munkát ad. Az alakot teljesen átfőre málja még rendellenes esetekben is. Kitűnő kiszolgálást nyújt. Ezt a nála rendelő hölgyek nagyonyól tudják s ezért fordulnak hozzá bizalommal nehéz problémáikkal is

— **Eljegyzés.** Goldstein Matild urleányt, Marghitáról eljegyezte dr. Balajti Andor orvos Valea lui Mihai. Minden külön értesítés helyett.

— **Barátság szerződés és katonai konvenció** jött létre Irak, Jemen és Ibn Saud király között. Jeruzsálem. Hosszas tárgyalások után barátsági szerződést kötöttek Irak és Ibn Saud király. E megállapodás szerint a két ország között megszüntetik a vámokat és az utlevélkényszert. — Megállapodtak abban is, hogy külső támadás esetén egymást támogatni fogják. A két ország vezetői közös iskolaprogrammot is állítottak össze. A békés megegyezés hosszabb idő óta tartó ellentéteknek vetett véget. A közvetítést Anglia vállalta és jórészt neki köszönhetik a megállapodás létrejöttét. A hírek szerint Jemen királya is csatlakozott a két állam fenti megállapodásához.

12 millió

Zsidó proletár

Az antiszemita heccsajtó világszerte állandóan azt ordítja a világ közvéleményének a fülébe, hogy minden pénz a zsidóknál van. Drágaság van, nyomorog a nép? A zsidók az okai! Tul erősek a dumping árak, nem kap a paraszt semmit termelvényeiért? Fegyverkezik a világ? még azt is a zsidók csinálják! A szovjetpolitikát „természetesen” a zsidók mozgatják. A fegyvergyárak erőszakosságai mögött is zsidók állanak. — De a világ kapitálistái is zsidók és a világtőzsdéket is kizárólag a zsidók irányítják.

Láthatjuk tehát, hogy mindenhol a zsidók csinálnak. Kétezer millió ember él a földtekén és tizenhat millió zsidó uralkodik felettük. Ezt a rettentő hazugságot hirdetik világszerte és mi hiába kiabálunk, hiába igazoljuk megbízható és megdönthetetlen statisztikai számokkal, hogy mi nem irányítjuk a világot, mi küzdő szerencsétlen emberek vagyunk, akik örlődünk malomkövek között és a napi élet ezernyi akadályain vergődünk, nem hiszik el nekünk.

Talán fölösleges az is, amit most leírunk, mert hiszen mi zsidók, akik e sorokat írjuk és olvassuk, jól tudjuk, hogy milyen „nebbichek” vagyunk, keresztyén olvasóink pedig egy sem hiszik el nekünk, ha közöljük, hogy ezévi pészachi ünnepek előtt a világ valamennyi zsidó centrumában az égbekiáltó nyomor szomorú jelenségeit láthattuk Varsóban háromszor ostromolták meg a hitközség épületeit, mert a nyomorgó tömeg „igényeit” nem tudták kielégíteni. Igényeket — mondjuk mi, s tudjátok-e zsidó testvérek, hogy milyen „igénye” lehet ünnep előtt a varsói 300.000-nyi zsidóság szegényeinek? Egy kis pászka, meg egy kis kevés adomány, hogy burgonyát vehessenek érte a szent ünnepre. Egy kis jóllakáshoz való hozzásegítést kért, a lengyel főváros zsidó lakosságának 30-40 százaléka. Könyörgött, majd, forradalmat rendezett a hitközség székháza körül. Őket valószínűleg a sechita kérdés nem izgatta, mert mikor esznek ők húst?....

S ugyanezek a jelenségek, ha nem is ilyen túléles formában jelentkeztek a többi zsidó lakta helyeken is. Hiába volt a pászkanak aránytalanul magas ára, mindazok részére, akik még megtudják fizetni annak árát, az ebből befolyó bevétel nem volt elég a nincstelenség igényeinek kielégítésére. Nyomor égbekiáltó és földresulytó zsidó nyomor nyilatkozik zsidó lakta utcákon. Természetes is ez, mert hiszen az élet minden lehetőségéből kizárják lassanként őket. Numerusok: kezdve az egyetemektől a budapesti Teleky-téri ószeres numerusig a megéhités frontjának éles és szakító drótsóvényeit állítják a zsidó megélhetés elé.

Jobban szeretnék arról írni, hogy a 16 millió zsidó közül legalább 12 millió van akit „joggal” gyanúsítanak meg azzal hogy kapitálisták és „befolyásolják” a világot. — De a keserves valóság az hogy 12 millió nincstelen proletár képezi a világ zsidóságának zömét, amely csak tűr és szenved, éhez és keserves nélkülözések között éli le napjait. Hízenkor a husvéti „takarítások” idején pillanatra felvetődik a zsidóság mély sebe is, amely teli van éhes százazrekkel, sápadt és tüdőbeteg gyermekekkel, reszketős és halált kívánó öregekkel. — De ezt nem akarja látni és nem akar erről tudni a „humanus” emberiség. Valahányszor mi az éhező százazrektről és milliókról írunk akkor ők szemünkbe nevetnek és ránk kiáltanak, — „tegnap is láttunk egy jóllakott zsidót, valamelyik klubban és láttunk egy selyembeöltözött zsidó asszonyt az utcán”. Egyet a tízezrekkel szemben egyes jóllakottat, az éhes milliókkal szemben. Egy selyemruagyot, — millióink rongyaival szemben.

...és jött a hír: Varsóban az éhes zsidó tömegek, megostromolták a hitközséget, mert éheznek és nem bírják tovább.

Figyázzon a

pénzére!

Ne fogadjon el áramparláró, silány izzólámpát.

KÖVETELJEN MINDENÜTT

TUNGSRAM

IZZÓLÁMPÁT

mert jól és olcsón világít!

38 évi keresztség után

Halálos ágyán visszatért a zsidósághoz egy lengyel grófnő férje

Varsó. A „Moment” című lap közli a következő érdekes hírt.

A rabbinátus igen érdekes halálesettel foglalkozott az elmúlt napokban. Az eset harmincyolc évvel ezelőtt kezdődött, amikor Soloveitsik Eljáhu nevű csinos fiatalember megismerkedett Morovska grófnővel aki Radziwill hercegnek unokahúga volt. A fiatalok között nagy szerelem fejlődött ki, mire a grófnő kijelentette, hogy feleségül megy hozzá, amennyiben kikeresztelkedik. Soloveitsik tényleg áttért az evangélikus hitre és feleségül vette a grófnőt.

A világháború alatt a fiatal pár Oroszországba költözött, ahol gyönyörű palotát és birtokot vásároltak és ott éltek boldogan. De csak rövid ideig tartott ez az állapot, mert amikor a kommunisták uralomra jutottak, elvették a palotát és a birtokot tőlük. Teljesen leszegényedetten jöttek vissza Varsóba de a gazdag rokonság támogatásával nyugodt egzisztenciához jutottak. Két héttel ezelőtt megjelent összetörten, betegesen a grófnő férje a varsói rabbinátusnál és elmondotta, hogy régelehunyt anyja szelleme megjelenik nála álmában és elmondotta neki, hogy térjen vissza a zsidósághoz, mondjon utána kaddist, mert rövidesen meghal ő is. Amikor kijelentették neki, hogy az eljárás bizonyos ideig eltart, Soloveitsik két ségbeesésében ki akart ugrani a hitközségi iroda ablakán. A titkár végre megígérte neki, hogy pészach után elintézik a formalitásokat és visszatérhet a zsidósághoz. Ebbe sem akart belenyugodni a mesélmed és ezért elment vele a Szentegylet elnökéhez, aki kezet adott rá, hogyha bekövetkeznél közben a halála, akkor zsidó temetőben fogják elhantolni.

Péntek éjjel meghalt Soloveitsik. Halálos ágyán megható módon elbucuzott szeretett hitvesétől a grófnőtől és a következőket mondotta:

— Ha valóban szeretted, gondoskodni fogsz arról, hogy a zsidó temetőben földeljenek el engem.

A grófnő elment a Chevrához s kérte

férje eltemetését. Érdekes, hogy állandóan fizette a szentegyleti díjakat, az egész 38 esztendőn át. A hitehagyott utolsó kívánsága teljesítve lett.

A belga kormány egy zsidó menekültelet kiadott Németországnak

Páris. A „Pariser Tageblatt” tudósítása szerint, a belga kormány kiadta a németek kérésére az oda emigrált Heinrich Bell politikai menekültelet és Lewin 76 éves zsidó emigránst. A sajtó erős támadást intéz ezzel kapcsolatban a belga kormány ellen. Mindkettőt már a határiszállították és átadták a német hatóságoknak, illetőleg a Gestapónak. Ugy a jobboldal, mint a baloldal élesen tiltakozik a kormány nem évi lizatorikus eljárása ellen. Az egyik lap azt írja: „Egy civilizált ország, mely önmagát beccsá, nem adja ki hóhérainak azokat az idegeneket, akik menedékjogot kértek tőle.” A ellenzéki támadások hatása alatt a kormány külön bizottságot jelölt ki a kérdés tanulmányozására.

Köifözködésnél

megrongált, vagy rossz állapotban levő képkereleket újalakítjuk. Ablaküvegezést, képkerekezést (blondel rámak) olcsón készítünk. Feleősséggel vállaljuk üveg és porcellán áruk szakszetű csomagolását.

Glückmann Zo'tán

Oradea, Strada Alexandri 4.

Bármilyen mennyiségben magas árért veszek aranyat, ezüstöt, briliántot. HERBST óra ékszeráruház Bulv. Reg. Ferdinand 3. Minden elfogadható árért valódi bőrridikülön ezelőtt 250, most 100 lei, ezelőtt 500, most 220 lei, ezelőtt 800, most 300 lei, ezelőtt 1000, most 400 lei.

PALESZTINA

A BETLEHEMI NŐI FOGHÁZ. A „Davar” című lap leírja azokat a nő-típusokat, amelyek a betlehemi fogházban lehet találni. A zsidó nők között főleg azokat találjuk, akik illegális bevándorlók és mint ilyenek fogságba kerültek. Legtöbbnyire keletről bejött asszonyok, akiknek sok gyerekük van. Nagyobb gyermeket elvesznek tőlük a fogság idejére, kisebb gyermekek és csecsemők anyjuknál maradnak. Gyakran a fogság letelte után el kellene következnie a kiutasítás, de ez nem keresztülvihető, mert a foglyok iratai nincsenek rendben és ezért még tovább is elhúzódik a fogságuk ideje. Az arab foglyok nők legtöbbször bűnözések miatt kerül fogságba. Az érvényben levő mozlím törvények szerint nemcsak a házasságtörés büntetendő, hanem az is, ha egy asszony elhagyja férjét, vagy egy leány otthagyja szüleit. Így például fogságban van jelenleg egy arab nő, aki elvált asszony ugyan, de követte a másik szeretett férfit, akiért a vételárát nem tette le. Egy másik asszonyt két hónapra ítélték, mivel elhagyta férjét. Egy harmadik azért ül fogságban, mert a hárembeli asszonytársát, lakodalma napján megölte. Egy negyedik — aki mindössze tizenöt éves — öreg férjét agyonütötte. Sokat elítéltek tolvajlásért is. Sokszor előfordul, hogy a férfiak erőszakolják, hogy feleségeik lopni menjenek, mert ebből akarnak élni. Ezek között van olyan, akinek több felesége van és amikor az egyik asszonyt elfogják tolvajlásért, a többiek állandóan látogatják „kolléganőjüket”. Így néz ki a betlehemi női fogház.

3714 ZSIDÓ BEVANDORLÓ MÁRCIUSBAN. A Jewish Agency statisztikai hivatalának jelentése szerint március havában 3714 zsidó bevándorló érkezett Palesztinába. Ebből 912 kapitalista volt, vagyis minimálisan 100 fontot két hozott magával. Ez a szám nem teljes, mert csak azokat a bevándorlókat foglalja magában, akik a haifai és jaffai kikötőn keresztül jöttek az országba és nem öleli fel azoknak a számát, akik szárazföldön lépték át Palesztina határát. Februárban 2270 volt a zsidó bevándorlók száma. Tehát lényeges emelkedés látható, ami közvetlenül a palesztinai gazdasági viszonyok feljavulásának tudható be. A kapitalista bevándorlás az utóbbi hónapokban 28 százalékos emelkedést mutat.

MÁRCIUS KÖZEPÉN 2974 ZSIDÓ MUNKÁSAL KÉSZÜLT ÚJ HÁZ ÉS 8 UTTEST ÉPÜLT HAIFABAN. A Jewish Agency ekzekutívájának statisztikai osztálya március 15-én elrendelte a haifai építkezési munkálatok statisztikájának összállítását. Eszerint az említett napon Haifában 298 ház volt 102.939 négyzetméteren épülőfélben. Ugyanekkor nyolc uttestet is építettek. Egyidejűleg hatvan épülő zsidó házat számláltak meg, amelyen azon a napon szünetelt a munka. A 298 épület közül 278 van zsidó kézben, 14 pedig középület, Nemzsidók tulajdonában. Az építkezéseknél 2974 zsidó és 430 arab munkás volt foglalkoztatva. A 2974 zsidó munkás közül 114 kivételével mind szervezettek. A Histadruthoz tartozik 2628, a Hapoel Hamizrachiohoz 70, az Agudához 51, a revizionista munkásszervezethez 89, a kézművesek szövetségéhez 5.

KIKBŐL ÁLL A PALESZTINAI RENDŐRSÉG? Jeruzsálem. Hivatalos jelentések szerint a palesztinai rendőrség jelenleg 3000 hivatalnokból áll. Ezek közül 1800 arab, 800 angol és 400 zsidó.

VALLÁSI EGYSEGFRONT KÉSZÜL PALESZTINÁBAN. Az elmúlt héten fontos tárgyalások folytak le Rav Amiel mzirachista vezetőfőnökkel, telavivi főrabbi, Duschinszky Ch. jeruzsálemi és Katz petachtikvai főrabbi között. A tárgyalás során Rav Amiel folytatta a már előzetesen Rav Duschinszkynek tett javaslatát, hogy alakítsák meg Erec-Jiszráelben az egységes vallásos zsidó frontot. A vallásos egységfront érdekében a tárgyalások Tel-Avivban tovább folynak.

ROVID SZENTFOLDI HIREK: Petah Tikvában a narancsszüretet ünnepélyes formák között fejezték be, amelyen huszezer ember vett részt. A kolóniát erre az alkalomra szépen felkészítették. Az ünnepségen a Jewish Agency megbízásából Jichak Grünbaum szólalt fel. — A mufti párt elhatározta, hogy a telavivi mintavásárt bojkottálni fogja. — A palesztinai kormány Jericho közelében 10.000 dunam földet bocsájtott az állami rezerva földekből az arabok rendelkezésére. — A Hule-terület arabjai kérelemmel fordultak a főkormányzóhoz, amelyben kérték, hogy ott 3500 dunam földet kapjanak és iskolákat létesíthessenek, valamint víz ellátásukról és utakról gondoskodjanak. A főkormányzó kivéve a földre vonatkozó kérést, a többiit teljesítette. — A felsőbb bíróság jóváhagyta Isak Chenkin zsidó örökösök részéről szóló ítéletét, aki 1935 augusztusában egy arabot meggyilkolt. A büntetés kitöltését azonnal megkezdte Chenkin. — A Pica palesztinai igazgatósága közölte az érdekeltekkel, hogy elnöke James de Rotschild tizennégy napra Palesztinába érkezik, hogy a Pica további működésének tervét megtárgyalja. — Az Irak Petróleum társaság megkezdte egy finomító építését, amely célra 30 tartályt már fel is építettek. — A narancs-export március 8-ig 5.607.522 ládát tett ki. — A Katra melletti Bilu kolónia mellett, egy lengyel és francia zsidókból álló pénzeszót egy nagyobb területet vásárolt és „Kfar Hakenaim” néven új kolóniát építenek. — A Habimah nagy diszeloádást rendezett Dizengoff polgármester tiszteletére 75-ik születésnapja alkalmából. — Mohamed Selim herceg pere megkezdődött, amelyet a palesztinai kormány ellen indított egy földterület miatt. A herceget Weinshall zsidó ügyvéd képviseli. 21 örökös igényeiről van szó. Két hónapra elhalasztották a megkezdett tárgyalást, hogy az ellenfelek az iratokat kiegészíthessék. — Jeruzsálemben 200 jótékonyági akcióban résztvevő személyiség gyűlést tartott, amelyen Henrietta Szold elnökölt. A bevándorlókról való szociális gondoskodás volt a gyűlés tárgya. A további kiépítés mellett döntöttek és hogy résztvesznek a nemzetközi kongresszuson, amelyet Londonban fognak megtartani. — A jeruzsálemi Yeshurun-zsinagóga pészachi istentiszteletén résztvettek többek között Hertz, az angol birodalom grandrabbi, Schalom Asch és báró James Rotschild. — Tel-Avivban hét zsidó orvost egy-egy font pénzbírságra ítélték, mivel a zsidó újságokban hirdetéseket adtak közre, amit a törvény szigorúan tilt. Ezek az első ítéletek azokban a perekben, amelyek hasonló ügyekben kezdődtek. — A jeruzsálemi Hadasza kórház nőgyógyászati osztályának világhírű vezetője, prof. dr. Bernhard Zondek, a bécsi „Klinische Wochenschrift”-ben tanulmányt közölt legújabb kutatásairól a hormonokkal kapcsolatban, amelyet a Rockefeller-alapítvány segítségével folytatott. — A zsidó nemzetközi orvoskongresszusra eddig Lengyelországból 57, Romániából 30, Ausztriából 30 orvos jelezte jövetelét, közöttük sok speciálista is. — A telavivi Gat Rimmon szállodában az esőcsatornán keresztül tolvajok hatoltak be az egyik vendégszobába, ahol egy amerikai vendég 1500 dollárját elrabolták. A tettesek elmenekültek, a rendőrség megindította a nyomozást. — Az Anglo-Palestina Bank közli az 1935 évről mérlegét. A tiszta nyereség, amely felosztásra kerül, 140.594 font. Az április 21-én megtartott közgyűlésen elhatározták, hogy 8 százalékos dividendát fizetnek. Elha-

tározták továbbá, hogy újabb 20.000 részvényt bocsájtanak ki, amelyeknek azonban nem lesz szavazati joguk. — A délafrikai „Binyan Corporation” elhatározta, hogy 200.000 fontra emeli alapitőjét.

EGY MOZAIKOT TALALTAK A HASMONEUSI IDŐKBŐL. Jericho közelében, egy új narancsos ültetési munkálatainál arab munkások egy mozaikra bukkantak, amelyen ó-héber feliratok voltak és érdekes rajzok. Többek között egy hétágu gyergyatartó, egy datolyapálma és egy sofár. Tudósok feltevése szerint a mozaik a hasmoneusi időkbeli való.

NYILVANOSSÁGRA HOZTAK AZ ÚJ RABBIVÁLASZTÁSI RENDSZERT. Jeruzsálem. A hivatalos kormánykörök közölték azokat a választási előírásokat, amelyeknek alapján a különböző rabbi-állások betöltésére kerülhetnek. Az előírásokat a Waad Leumi dolgozta ki és a főkormányzó a múlt év májusában hagyta jóvá. Az előírások közlik a két főrabbinak, az áskénáznak és szefárdnak, valamint a rabbi-tanácsnak megválasztási módzatait. A választásokat egy nyolc tagból álló különleges választási bizottság vezeti le. A bizottság egyik fele rabbikból, másik fele hitközségi tagokból kell álljon. A világi tagoknak nyilatkozatot kell előbb adni, amelyben kijelentik a valláshoz való viszonyukat és meggyőződésüket. A bizottság tagja lesz a Waad Leumi megbízottja is, aki egyenlő szavazatok esetén a döntést meghozhatja. Ez a bizottság fogja kinevezni azt a 42 főrabbit, akik azután a rabbitanács 6 tagját kinevezik és akik a két főrabbit meg kell választassák. A rabbitanács hivatala öt évre szól. Demeghosszabbítható újabb öt esztendőre. Ezek az előírások vonatkoznak az egyes helységekben előforduló rabbiválasztásokra is.

ARAB RABLÓBANDÁK GARAZDALKODÁSÁRA. Jeruzsálem. A legutóbbi szombaton Sziachim és Jeruzsálem közötti országúton rablók garázdálkodtak. Három felfegyverzett arab rabló megtámadott négy személyt, négy teherautót és két autóbust és valamennyi utast kifosztották. Egy arab rendőrt elfogtak a rablók és levették és könnyen megsebesítették. Az összes megtámadottak arabok voltak, csak egy zsidó házaspár volt közöttük. Az elrabolt összeg száz fontot tettek ki.

EGY MILLIÓ LADAVAL KEVESEBB NARANCS. Jeruzsálem. Az ezévi narancsszüret kezdetétől március 29-ig összesen 5.664.499 láda narancsot, citromot és grapefruitot exportáltak, míg az előző évben 6.831.720 láda narancs volt az export. Így több mint egy millió láda a visszaesés.

A PALESZTINAI RADIÓLEADÓ körül máris politikai zavarok merültek fel az arabok részéről. Az arabok ugyanis nemzeti presztízs-kérdést csinálnak abból, hogy a palesztinai rádiótársaság héber nyelvű programjában az Erec Jiszráel nevet használják. A rádiószolgálat arab osztályának vezetője tiltakozása jeléül menesztését kérte. Az arab tiltakozások eredményeként az Erec Jiszráel nevet törölték a programból és azt E. J. kezdőbetűkkel helyettesítették. A héber sajtó ezen intézkedés ellen a legélesebben tiltakozik. A kérdés ilyenformán nem tekinthető elintézettné és bizonyára sürülódások és vita tárgyát fogja meg képezni. — Egyébként ismeretlen arab tettesek megrongálták a palesztinai leadó telepét, úgy hogy néhány órára fel kellett függeszteni a leadásokat.

Stary Smokovec

Magas Tátra

Ótátra-Füred

Orth. Köschler

SCHREIBER PENSIO

Elsőrendű ház, elő és utószezonban szolid árak. Depandans Erika villa, nyugodt csendes fekvésű lakosztályok, mind a két villa a legmodernebb komforttal berendezve. Egész éven át nyitva bővebb felvilágosítást készsággel küld

Elő és utószezonban banketteket és esküvőket vállalunk!

Schreiber Mór Pensió
Stary Smokovec CSR Telefon: 43

Értesítés!

Szives tudomására hozom az igen tisztelt közönségnek, hogy
férfi-szabó üzletemet **uri-divattal**
kibővítve

e hó folyamán
Regina Maria-tér 3 szám alól

át helyezem

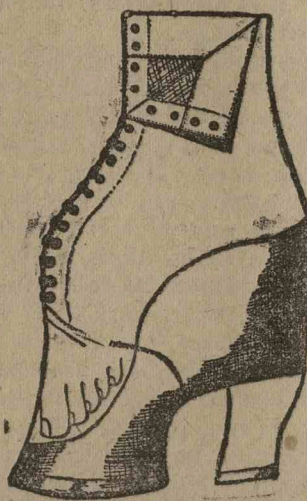
Regele Ferdinand-ut 4 sz. alá
(Zárda épület)

HACKMAYER **uri-szabó**
Oradea, Regina Maria
tér 3 szám.

— A Habonim szervezet körzeti konferenciája Salontán. Folyó hó 19-én jólsikerült körzeti konferenciát rendezett Salontán a Habonim szervezet. Az oradeai, timisoarai és arádi csoportok képviselőiben mintegy 80 delegátus és vendég jelent meg. A konferenciát, amely főleg belső szervezeti kérdésekkel és a nyári tábor megrendezésével foglalkozott, Kardos T. György körzeti vezető nyitotta meg, majd a központi vezetőség képviselője, Nusbächer Joel referált a mozgalom általános helyzetéről. Herskovits a salontai csoport hat éves jubileumáról emlékezett meg. Rosenfeld Jona, a központi vezetőség tagja a körzethez tartozó csoportokról és a táborozás kérdéséről referált.

— Bevándorlások ellenőrzése Svédországban. — Stockholm. A svéd királyi szociális segélybizottság egy memorandumot nyújtott át a parlamentnek, amelyben rámutatott arra, hogy Svédországnak bizonyos morális felelősége van, abban a tekintetben hogy támogassa a nemzetközi humanitárius együttműködést. A bevándorlás korlátozására vonatkozólag a parlament egy bizottsága dolgozott is egy javaslaton és a szociális gondolkodások hivatala alapján megállapította a parlamenti bizottság hogy Svédországban élő 700 idegen között 500 zsidó van, gyermekek és nők hozzászámításával. A svéd bevándorlás korlátozott s jól ellenőrzött, ugyanyira, hogy nem szükséges erre vonatkozólag új rendelkezések kiadása. Azt, hogy fajok szerinti ellenőrzést honosítsanak meg, nem ajánlja a parlamenti bizottság, mert az sok nehézséget okozna.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy
hogy ugy divat mint **beteg, fájós**
lábakra

orthopäd cipőket

a legújabb módszer szerint

Orvosi
rendeletre
is garancia mellett készítek.

Szücs
Lajos

divat és orthopäd cipész
Str Nic. Iorga
14.

Jugoszlávia a Tel-avivi vásáron

Beograd. A tel-avivi vásár iránt nagy az érdeklődés Jugoszláviában. A jugoszláv kormány háromszorosára emelte fel azt a szubvenciót, amelyet a vásáron résztvevő kereskedelmi és ipari érdekeltségek támogatására fordított. Jugoszlávia külön nagyszabású pavilonnal vesz részt a vásáron.

Fűző és melltartó**Fuchs Mancsi fűzőszalonban**

Oradea, Piața Mihai Viteazul 11-a (Ullmann palota)

KALAPOT

elegáns férfi csak

Heller és Deutsch

gyári lerakatban vásárol

Str. Nic. Iorga 21.

Ujjá alakítjuk használt kalapját!

Szegfü
cég vezetője

Mocsáry

Oradea, Irógép Vállalat
Bulev. Regele Ferdinand 11. Telefon 693.

Uj és használt irógépek,
Portable irógépek.

Irógép kölcsönzés**Butorszükségletét**

hihetetlen olcsón szerezheti be

Műasztalosok Szövetkezeténél

Oradea, Sas-passage (volt Kovács Testvérek hely sége)

Weizmann nyilatkozata Palesztináról

A londoni Est-End-ben tartott nagygyűlésen dr. Chaim Weizmann a cionista világszervezet elnöke nagy beszédet tartott a zsidóság mai helyzetéről és Palesztina jövőjéről. Tiltakozott a hírek ellen, amelyek arról szóltak, hogy Palesztina felépítése veszélyben volna. Figyelemre méltó mindazokat, akik azt hiszik, hogy mindenki csak rájuk vár Palesztinában, hogy maradjanak otthon. Volt egy kimondott prosperit, de az csak hosszabb szünet volt két krízis között. -- Hosszu évekig azt hitték az ugynevezett „szakemberek”, hogy Palesztinában nincsen egyetlen zsidónak sem helye. Viszont az utóbbi években átlag évente 50.000 zsidó vándorolt be. Ezek körülbelül harminc millió fontot vittek az országban. Ma körülbelül 400.000 zsidó él az országban, tehát az összlakosság harminc százaléka zsidó. Sehol a világon nem él annyi zsidó per centaliter mint Palesztinában. De minden élet megnyilvánulásban a zsidók viszik a vezető szerepet. S mindezt mi magunk önerőnkkel szereztük meg. S ha tovább folytatjuk tevékenységünket, nem tudom, miért ne növekedne továbbra is a zsidó lakosság Palesztinában? Gondunk és fáradozánk nem mindennapi: de ez a mi történelmi elhivatottságunk. Ha egy millió zsidó fog élni Palesztinában, akkor elmúlnak majd azok a nehézségek is, amelyek ma még fennállanak. A Palesztina építő munka jó és biztos alapon nyugszik. A világ minden részéből jöttek zsidók és ez a keveredés nagyon jó ahhoz, hogy az alap minél szilárdabb legyen. Nincs még egy ilyen koloniális mozgalom, amely ily sikeres lett volna, oly kevés állami segítséggel, mint amilyenben a zsidóknak volt részük Palesztinában.

Legmodernebb, legolcsóbb
STANDARD
vas- és rézbutorgyár
Oradea, Str. Dr. Aurel Lazar 10.
Fogházműhely. — Telefon 707.

Minőségben
árakban
izlésben

SZÖVEI

különlegességeink vezetnek!

Dus választék! Szolid kiszolgálás!

Havas és Grünfeld

posztóáruház

Oradea, Piața Regina Maria 1. (Kishidő)

Princz-féle zománcozott
főzőedények gyári lerakata,
háztartási cikkek, épület és
butorvasalások, rézfüggöny
tartók stb.

Stern József vaskereskedése Oradea, Piața
Mihai Viteazul 2. Telefon 8-92

Tavasza legolcsóbban

vehet retikült és mindenféle bőröndárut

VULCAM — HARTMANN

gyári lerakatban, Blv. Reg Ferdinand 1.

Nagytakarításhoz festékek, ecsetek, pad-
lólakkok, parkettpaszta,
meszelő, zománc- és olajfestékek legolcsóbban és
legjobb minőségben

Stern S. Endre cégnél, Str. Nicolae
Iorga 10. Cimre kü-
lönösen kérem figyelni. Telefon 3-78

— Ha Palesztinába akar utazni, érdeklődjék Leitner Zoltánnál, Oradea Str. Saguna 11, aki készséggel ad mindennemű felvilágosítást.

Hétről-hétre

Szofia. A legutóbbi népszámlálás adatai szerint a bulgár fővárosnak 287.000 lakosa van, az elővárosokkal együtt 330.000. Szófiában 45 ezer idegen nemzetiségű él, akik közül 26.000 vallotta magát zsidónak.

Kowno. A litván köztársaság elnöke, Ber Kaddis, Mendel Dräsnér és Sloime Katnitsky nevű zsidókat magas kitüntetésben részesítette, azokért a nagy szolgálatokért, amelyeket 1918-ban tettek a litván köztársaságnak, amikor a függetlenségi harcban, első sorban harcoltak a litván szabadságharcosok között. A kitüntetés a „Függetlenségi Rendjel”, amelyet a legritkább esetben adományoz a köztársaság elnöke. — A litván iparosok szervezete, amely eddig erősen antiszemita jellegű volt, elhatározta, hogy tekintettel a súlyos gazdasági helyzetre, együtt fog működni a litvániai zsidó iparosokkal, mert ezáltal helyzetük javulását remélik.

London. Az angol alsóházban Lord Cranborne államtitkár kijelentette, hogy a sir Neill Malcolm kivándorlási főbiztos kezdeményezésére július 2-án összeülő nemzetközi kivándorlási kongresszuson hivatalosan képviseltetni fogja magát.

New-York. 67 éves korában meghalt rabbi Samuel Rabšnovitz, a világhírű vilnai gaon dédunokája.

Hamburg. Hamburgban, a Szt. György kórház előtt emlékoszlopot emeltek azoknak az orvosoknak emlékére, akik a Röntgen kutatások során a kísérletek áldozatai lettek. Az emléktáblán igen sok zsidó orvos neve is szerepel, akik különböző országokban áldozták életüket a tudomány fejlődése érdekében.

Varsó. A legutóbb megszavazott vágatási törvény értelmében azokon a helyeken, ahol 3 százaléknál kisebb a zsidó lakosság száma nem engedik meg a rituális vágást. Ennek a szakasznak értelmében az antiszemita agitáció hatása folytán eddig 29 lengyelországi városban tiltották be véglegesen a rituális vágást és csak akkor engedik meg újból, ha az illető város zsidó lakossága a három százalékot meghaladja. — A vilnai bíróság elítélte Abraham Mapsay és Sloime Chelm nevű kereskedőket három illetőleg egy évi fogházra, amiért egy éjszakai támadás alkalmából, amelyet antiszemita hüliánok intéztek ellenük, önvédelemből elverték a támadókat. Azonkívül elítélték a két kereskedőt arra is, hogy a megverteknek élethosszigan havonta 120 zloty-t fizessenek, mivel azok nem tudják kenyerüket megkeresni. A szabadságvesztést az amnesztia-törvényre való tekintettel felfüggesztették.

Raktárunkon levő

siremlékek

minden elfogadható áron eladók.

Weiszlovits I.

Oradea, Bulv. Regele Ferdinand 13. az udvarban.

— **Dr. W. Filderman, Horia Carp Michel Leiba és M.Z. Sarteau Oradeára** érkeznek — Még mindannyiunk emlékezetében van Horia Carp az ó-királyságbeli zsidóság nagynevű vezérének a múlt év decemberében Oradeán tartott nagyszerű előadása. Horia Carp ígéretet tett akkor, hogy amint ideje megengedi, újra felátogat az oradeai zsidósághoz, amelyet már régen szívébe zárt. Ezt az ígéretet azzal is megtoldotta, hogy legközelebbi jövetelkor W. Filderman a romániai zsidóság Legfelsőbb Tanácsának elnöke is eljön, hogy informálja Erdély legnagyobb zsidó lakta városának közönségét a zsidóság aktuális problémáiról. — A napokban több száz aláírással meghívó ment Filderman elnökhöz és Horia Carphoz, amelyben kéri, hogy együtt M. Zeller Sárteanu és Michel Leiba ókirályságbeli vezetőkkel mielőbb eljőjenek. A város zsidósága nagy érdeklődéssel várja a kitűnő vezetők oradeai látogatását.

Az Erdélyi-Bánáti Hitközségek Szövetségének közgyűlése

Április 21-én tartotta szokásos tavaszi közgyűlését az Erdélyi-Bánáti Nyugati Szertartásu Zsidó Hitközségek Szövetségének elnöki tanácsa Oradeán, amelyen az elnöki tanács tagok közül igen sok hitközség is képviseltette magát. Elnöklő dr. Adorján Armin megnyitójában ismertette a zsidó hitközségek jelenlegi szomorú helyzetét, amelyet a kormányzati intézkedések még csak súlyosbítanak. Ismertette mindazon intézkedéseket és eljárásokat, amelyeket az elnökség az utóbbi időben a hitközségek érdekében a kormányhatalom tényezőinél megtett és azon reményének adott kifejezést, hogy a jelenlegi súlyos helyzetben is meg fogjuk tenni kötelességünket hitközségeink és azok intézményei irányában. Össze kell fogjunk és egyesített erővel kell dolgozzunk és éppen ezért örömmel üdvözlö az azt a nemrég létrejött fúzióját az összes nagyromániai Unioneáknak, az u. n. Federatia Uniunilor Comunitatilor. Evreesti din Románia, amely egyesített központi szerv lesz hivatva egységesen sikraszállni jogaink és érdekeink védelmében.

A nagy tetszéssel fogadott megnyitó után Lax Salvator főtitkár olvasta fel munkajelentését, melyben felsorolta az utóbbi időben az iroda által teljesített munkát, amely élénk bizonyítékát adta annak, hogy hitközségeink és azok intézményei ügyében állandóan dolgozni kell. Jelentése kapcsán megemlékezett azokról, akik az utóbbi időben elhunytak és eddigi tevékenységükkel és szolgálataikkal felejtethetetlen érdemeket szereztek maguknak a zsidóság körében. Majd dr. Fischer József volt kamarai képviselő, szövetségi alelnök tartotta beszámolóját a bucarestii federáció megalakítása és az államsegély törlése elleni eljárásokról és azokról a heroikus munkákról, amelyeket a delegátusok és megbízottak az utóbbi időben érdekeink és jogaink védelmében a kormánytól végeztek. Ezek az eljárások még mindig nem fejeződtek be, csupán a közbejött husvétii vakáció miatt szünetelnek és mihelyt megszűnik a vakáció, a bizottságok teljes erővel és szívóssággal folytatják harcukat jogaink védelmében, sértelemink orvoslásáért.

Az elnöki tanácsülés köszönettel vette a bejelentéseket és további munkára kérte fel a megbízottakat, hogy a bucarestii központtal együtt minél erőteljesebb és eredményesebb munkát végezzenek.

Ezekután a közgyűlés elhatározta, hogy az ezévi kongresszust Lugoj városában fogja megtartani május 31-én és június első napjaiban, amely alkalommal egyidejűleg a lugoji hitközség szeretett lelkipásztorának, dr. Lenke Manó főrabbi urnak 40 éves papi működési jubileumát is meg szándékszik ünnepelni. Ugyancsak a kongresszus napirendjén fog szerepelni az új tisztújítások megejtése, miután a mai vezetőség és bizottságok mandátuma lejár. Végül az elnöki tanácsülés felhívással fordult az összes hozzátartozó hitközségekhez, hogy részesítsék hathatós anyagi támogatásban a országos irodát, hogy feladatait teljesíthesse.

Több kisebb intern ügy letárgyalása után az ülés a késő déli órákban ért véget és a delegátusokat és elnökségi tagokat az oradeai hitközség látta vendégül.

— **Eljegyzés.** Grünberger Cháncsu Timisoara és Hirsch Adolf Sibiu jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett).

— **Megelőnkült a tel-avivi építkezési tevékenység március havában.** A tel-avivi városi tanács hivatalos jelentése szerint új épületek emelésére március havában 30.000 négyzetméterre adtak ki engedélyeket, míg január és február hónapokban 20—20.000 négyzetméterre adtak ki engedélyt. Ebből megállapítható, hogy március havában ötven százalékkal erősödött az építkezési tevékenység. A Hadar Hakarmelen március havában kilenc új épületet emeltek, 156 szobával, februárban tíz házat, 160 szobával, míg januárban 4 épületet, 56 szobával.

TIP. PÁSZTOR, ORADEA.

Zsidó humor

AMIKOR AZ ORVOSON SEMMI RAVASZSÁG NEM FOG KI

Baron Jónást, az ismert budapesti zsidó orvos-professzort felkereste lakásán egy vidéki jómódu kereskedő. Nagyon betegnek érezte magát és a nagyhirű sebészhez fordult, hogy gyógyítsa meg. Baron megvizsgálta és megmondta neki kerekén, hogy veszedelmes műtétet kell elcsenvednie. Lehet, hogy meggyógyul, de az is lehet, hogy belepusztul.

— Menjen haza, jó ember — tette hozzá szelíden —, intézze el a dolgait, azután jöjjön vissza, hogy megoperálhassam. A operációt pedig háromszáz forintot fog fizetni.

A jó ember csakugyan hozzautazott és otthon megmagyarázták neki a barátai, hogy boldogot csinál, ha ennyi pénzt fizet az operációért. Azt tanácsolták neki, hogy egészen egyszerűen feküdjék be a Zsidókórházba s Baron professzor ott ingyen köteles megoperálni.

A beteg megfogadta a jó tanácsot és másnap már ott feküdt a Zsidókórház sebészeti osztályán, melynek Baron tanár volt a főorvosa. Amikor Baron rendes vizitjét tartotta, már messziről észrevette a gazdag páciens, aki tal akart járni az eszébe. De egy pillantással sem árulta el, hogy már látta valahol. Odaült az ágya elé és közömbös hangon kérdezte tőle, hogy mi baja van. A ravasz férfiú töviről-hegyire elmondta újra a betegsége történetét. Baron szó nélkül hallgatta végig, aztán odafordult az asszisztenséhez, aki mellefte állt és komor arccal mondta neki:

— Asszisztens ur! Ezt az embert holnap reggel meg fogja operálni. De figyelmeztetem, hogy jól vigyázzon, nehogy megint melléje vágjon mint a minap.

A FALESZTINAI GYERMEK

Rav. I. L. Fischmann, a Mizrahi kiváló vezére beszélt az eretzraeli nyelvproblémáról. Elmondta, hogy Schalom Asch, a kiváló jiddis író egyszer egy héber tanítóval vitatkozott erről a kérdésről, végül a vitát fogadással akarták eldönteni. Megállapodtak abban, hogy Schalom Asch hátulról meghuzza egy gyereknek a fülét. Hogyan fog erre reagálni a gyerek? Asch erősködött, hogy jiddisül mammet fog kiáltani, a tanító pedig azt állította, hogy héberül immat fog mondani. Nyomban tette került a sor. Asch egy uccán játszódozó gyermek mögé lozózott és meghuzta a fülét. A gyerek villámgyorsan megfordult, végigmérte az ismeretlen, nagy darab embert, azután dühösen rákiáltott: Chamcr! A fogadást tehát egyikük sem nyerte meg, mert a gyerek héberül kiáltott ugyan, de nem az anyja után, hanem Ascht — szamasztalta le.

WEIZMANN — A PROFESSZOR

Cháim Weizmannról, a Jewish Agency elnökeiről beszélük:

Weizmann professzor tudvalevőleg egy idő óta a jeruzsálemi egyetem rechovothi kísérleti állomását vezeti. Ezt az új tudományos intézményt amely a legmodernébbül van felszerelve, a londoni Zief család alapította korán elhunyt fiuk emlékére, akinek nevét viseli (Ziefkutatóintézet). Történt, hogy amikor Weizmann első előadásának tartására megjelent a rangidősök előtt, egyik-másik bizalmasan kezdte feléppi, mintha a cionista kongresszuson voltának, ahol mindenki demokratikusan elmondhatta véleményét egy-egy előterjesztésről és bátoran szembeszállhatott az elnökkel. Az angol egyetemek szigorú reverenciájához szokott Weizmann professzor észrevéve a helyzet félreértését, mosolyogva, de kellő komolysággal szólt:

— „Meine Herren, hier ist kein Kongress, hier bin ich kein Präsident, hier bin ich der Gaj“

— A szervezetben felhalmozódó húgysav okozta fájdalmakat felülmúlhatatlanul az Urodonal gyógyítja és szünteti meg. Az Urodonal ezirányú szolgálatait az orvosi tudomány és kiváló professzorok tették közismertté.